



Xəbər
Gürcüstana dollar daşıyan dəstə tutulub - aralarında gömrük postunun rəisi də var
yazısı səh.7-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1-2 iyul 2017-ci il Şənbə № 137 (6751) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Milli Məclisin sessiyası qalmaqallı çıxışlarla yekunlaşdı



Təkliflər və qanun layihələrinin müzakirəsində mövqələr haçalandı; Qüdrət Həsənzadənin qanunların yaltaxılmasına qadağa qoyulmasını təklif etdi

yazısı səh.11-də

"Gallup"un dinlə bağlı sorğusuna Bakıdan ilginç reaksiyalar

yazısı səh.7-də

Bakıda jurnalistlərlə bağlı beynəlxalq konfrans keçirildi

yazısı səh.4-də

Tanınmış politoloqlardan "İqtidar Qərbi də, Rusiyanı da qane edir" açıqlamaları

yazısı səh.9-də

Trampın müsəlmanlarla bağlı 4 aylıq qadağası qüvvəyə mindi

yazısı səh.7-də

Bakının İsrailə arasını vurmaq istəyən yəhudi kimdir?

yazısı səh.8-də

İyulda ölkədə şiddətli istilər olacaq

yazısı səh.14-də

Diplomatın bacısı tələbənin 3 ilədek həbsini tələb edir

yazısı səh.12-də

Atatürk Mərkəzi əməkdaşının Göycə haqda kitabı sərt etiraz doğurdu - qalmaqal

yazısı səh.12-də

Rus kəşfiyyatçılarının Azərbaycanda kütləvi həbsi-tarix

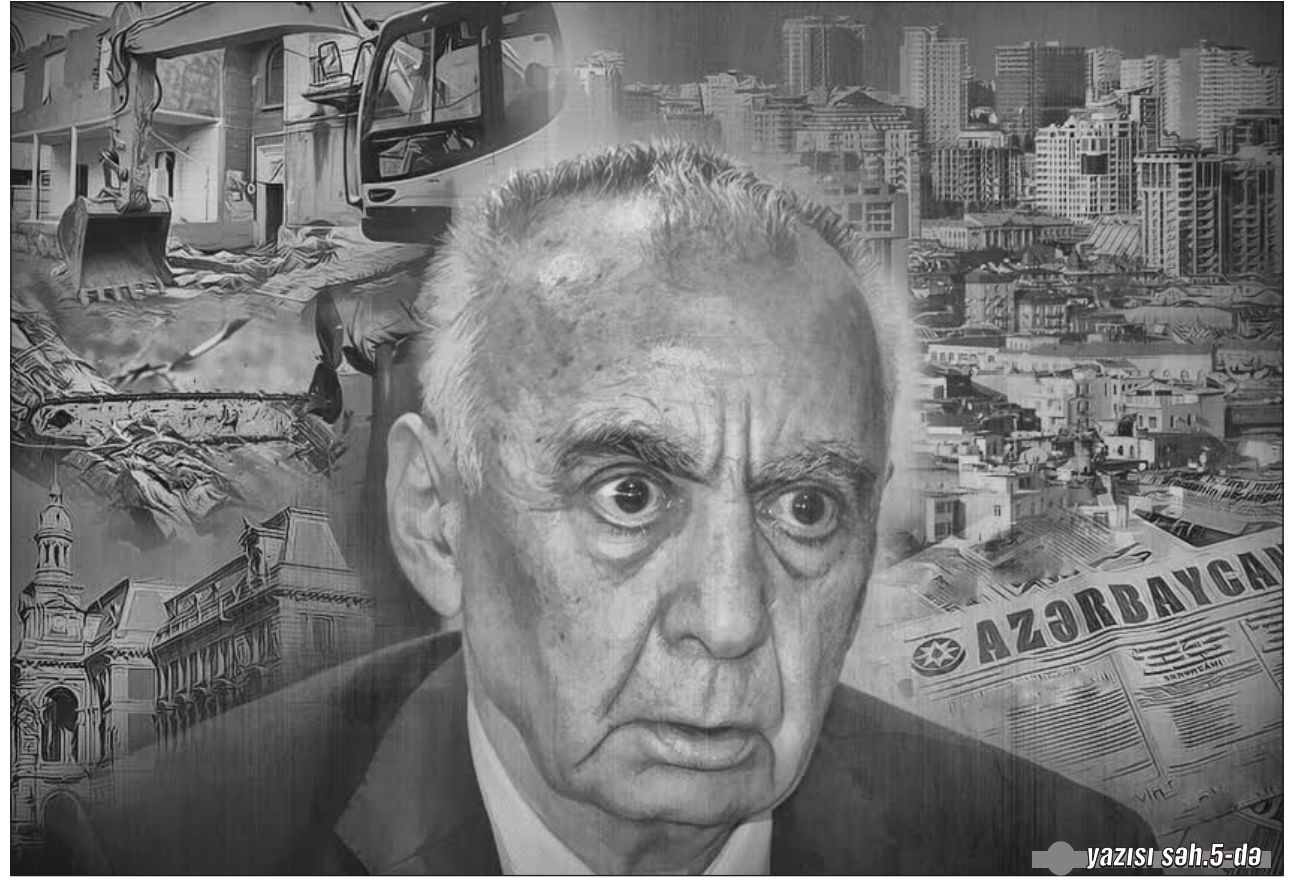
yazısı səh.10-də

Vaşinqtonda Azərbaycan müzakirələri-təfəsilat

yazısı səh.13-də

ABUTALİBOV ÜÇÜN SON AKKORD - RƏSMİ QƏZET "... BİTDİ" YAZDI

İqtidarın əsas media orqanı kimi tanınan "Azərbaycan" qəzeti BŞİH-in fəaliyyətini sərt tənqid edən material dərc edib; Abutalıbovun kreslosunun laxladığı bir zamanda meriyanın "yaralı yerinə" toxunulması təsadüfdür mü?



yazısı səh.5-də

Azərbaycan xüsusi xidmətlərin kəşifən maraqlı dairəsində - kritik gəlişmə

Ölkəmizi xarici "təsir agentləri"nin poliqonuna çevirmək istəyən güclərin əsas hədəfi; prezident seçkiləri öncəsi Bakı seçim qarşısında qoyula bilərmi?..

yazısı səh.9-də



Etibar Məmmədovun böyük siyasətə dönüşü müəmması

yazısı səh.3-də



Elman Nəsirov

İstintaqa çağırılan deputatdan sərt açıqlamalar

yazısı səh.2-də



Rəmin Hacı

Gənc fəal Avropa Məhkəməsinin pul təzminatından imtina edir

yazısı səh.3-də

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) qurucusu və ilk sədri Etibar Məmmədov ölkədə gələn il keçiriləcək prezident seçkiləri ərfəsi vəziyyəti qiymətləndirib. E.Məmmədov ölkə.az-a açıqlamasında deyib ki, hazırda ölkədə siyasi vəziyyət qaynar deyil.

Son vaxtlar Rusiyanın Azərbaycana qarşı təzyiqlərinin artması məsələsinə də toxunan E.Məmmədov bunun ənənəvi hal olduğunu bildirib: "Rusiyadan Azərbaycana qarşı təzyiqlər hər zaman olub və bundan sonra da olacaq. Nə qədər ki, qonşuluqda Rusiya var və Azərbaycan onun marağ dairəsinə daxildir, ölkəmizə qarşı hər zaman bu cür təzyiqlər davam edəcək. Rusiyanın "beşinci kolon"u isə hər zaman Azərbaycanda hərəkətdədir".

AMİP lideri qeyd edib ki, Azərbaycana qarşı təzyiqlər təkəcə Rusiyadan deyil, digər dövlətlərdən də olur: "Hansı dövlətlərin Azərbaycanda maraqları varsa, həmin dövlətlər tərəfindən təzyiqlər olunur. Azərbaycanda "beşinci kolon"ların olmaması üçün daxildə monolitlik, güclü birlik olmalıdır. Azərbaycanın daxilindəki bütün qüvvələr bir-birini qəbul etməlidir. Bu olan təqdirdə heç bir "beşinci kolon" ölkədə çaxnaşma yarada bilməz. Əgər daxildə siyasi sabitlik olsa, daxili gərginlik olmasa, heç bir xarici dövlət Azərbaycanda öz komandasını işə sala bilməz. Şəxsən mən hər zaman Azərbaycan daxilində birliyin tərəfdarı olmuşam".

E.Məmmədov Azərbaycanda siyasətə qayıdıb-qayıtmaması ilə bağlı sualı isə belə cavablandırır:

"İndi mənim siyasətə qayıdıb-qayıtmamağım barədə məsələni hər kəs müzakirə edə bilər. Ancaq mən bu barədə heç yerdə fikir bildirməmişəm. Siyasətə qayıtmağım ilə bağlı suala isə cavab vermək istəmirəm".

2004-cü ilə qədər Azərbaycan müxalifətinin əsas simalarından sayılan AMİP lideri Etibar Məmmədovun zaman-zaman siyasətlə vidalaşdığı, daha çox biznes fəaliyyətinə önəm verməsi ilə bağlı mətbuatda çoxsaylı xəbərlər gedib. 2003-cü il prezident seçkilərindən sonra partiya sədrliyindən istefa verəndən, AMİP-in lideri olandan sonra artıq

onun siyasi fəaliyyətinin sona çatması barədə çox fikirlər səsləndi. Bu adın sanki siyasətdən birdəfəlik getdiyi təəssüratı da yaranmışdı.

İndi isə AMİP liderinin siyasətə qayıdıb-qayıtmamağı ilə bağlı suala konkret cavab verməməyini onun siyasətə geri dönmək planının olması ilə kimi izah edənlər var.

dediyi kimi, istər aktiv siyasi fəaliyyətə qayıtması, istərsə də ölkədə keçirilən parlament və ya prezident seçkilərində iştirakla bağlı məsələ şəxsən Etibar Məmmədovun öz qərarına bağlı olduğu üçün bu barədə yalnız özü hər hansı bir açıqlama verə bilər. Partiya ilə əlaqələrə gəldikdə isə Etibar Məmmədov AMİP-in

isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Etibar Məmmədovun əslində heç zaman siyasətdən tamamilə getmədiyini bildirdi: "Etibar bəyin siyasətdən getməsi ilə bağlı fikirlərlə razı deyiləm. O, siyasətdən heç vaxt kənardan qala bilməyib. AMİP sədrliyindən getdikdən sonra illər ərzində ölkənin taleyi ilə bağlı və digər

Etibar Məmmədovun

böyük siyasətə

dönüş müəmməsi

AMİP rəhbərliyindən liderləri haqda açıqlamalar



Etibar Məmmədov

Bes Etibar Məmmədovun "siyasətə qayıtmaq fikrim yoxdur" deməməsi onu söyləməyə əsas verim ki, o, məqam yaranan kimi aktiv siyasətə dönəcək?

AMİP-in baş katibi, sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Etibar Məmmədov Azərbaycanın yenidən müstəqillik əldə etməsində müstəsna xidmətləri olmaqla yanaşı, ölkənin siyasi həyatına təsir etmək imkanlarına malik olmuş siyasətçidir. Bu ranqlı şəxsiyyətləri siyasətdən kənar təsəvvür etmək mümkün olmadığı üçün vaxtaşırı olaraq cəmiyyətdə Etibar Məmmədovla bağlı, eləcə də tərəfdarlarının onun aktiv siyasi fəaliyyətə qayıtması ilə bağlı fikirlər səsləndirməsi təbiidir: "Lakin özünün də

sədr postundan 2004-cü ildə istefa verdikdən sonra ardıcıl olaraq keçirilən qurultayların qərarlarına əsasən AMİP lideri elan olunub və bu gün də həmin yüksək statusla Beynəlxalq Demokrat İttifaqının (BDİ) sədr müavini olaraq sağ-mərkəz yönümlü partiyaların bu nüfuzlu beynəlxalq təşkilatında partiyamızı təmsil edir. Bununla yanaşı, xüsusi olaraq qeyd edirəm ki, Etibar Məmmədov AMİP-in cari fəaliyyətinə müdaxilə etmir. Yalnız ehtiyac yarandığı dövlətlərdə partiya rəhbərliyi bu və ya digər məsələ ilə əlaqədar onunla məsləhətləşməyi və təcrübəsindən yararlanmağı vacib hesab edir".

Etibar Məmmədovun köməkçisi, AMİP Mərkəzi Şurasının üzvü Əli Orucov

bir çox məsələlərlə əlaqədar Etibar bəy öz mövqeyini bildirib. O, Azərbaycan vətəndaşı kimi ölkədəki durumu yaxşı bilir. Prosesləri daim izləyir və öz narahatçılığını da dilə gətirir, təkliflərini verir. Cəmiyyətin ona böyük ehtiyacı var. Gələcəkdə ölkədə davam edən iqtisadi böhran vəziyyəti bu zərurəti daha da artıracaq. Buna qətiyyətlə şübhəm yoxdur. Etibar bəyin son açıqlaması böyük siyasətə qayıdış kimi qəbul olunmalıdır. Etibar Məmmədov bu gün böyük bir partiyanın lideridir. Onun və partiyanın mövqeyi ölkədə sükutla qarşılanmır, böyük əks-səda doğurur. Etibar bəy bu gün mətbuatda və aktiv siyasətdə görünməsə də, ölkə siyasətinin ən ağır çəkili lideridir. Hər kəs görür ki, onun istənilən bir açıqlamasına cəmiyyət necə diqqətlə yanaşır. Əminəm ki, gələcəkdə Etibar bəyin böyük siyasətə qayıtmasını cəmiyyətin özü qəti şəkildə tələb edəcək. O gün uzaqda deyil".

Ə.Orucov AMİP liderinin yenidən təşkilata sədr kimi gəlmə ehtimalının olmadığını da qeyd etdi: "Çünki o, daha yüksək statusdadır, yəni liderdir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Gənc fəal Avropa Məhkəməsinin pul təzminatından imtina edir

Ramin Hacılı: "Dövlətimlə pul davası edəsi deyiləm..."

Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi iyunun 29-da Azərbaycan hökumətini növbəti dəfə cərimələyib. Beynəlxalq qurum Ramin Hacılı, Nərgiz Yaqublu (iki il əvvəl rəhmətə gedib) və Aqil Əliyevin şikayətləri üzrə qərarını elan edib. Bu barədə vəkil Əsəbəli Mustafayev öz facebook profilində məlumat yayıb.



Ramin Hacılı

Onun sözlərinə görə, Avropa Məhkəməsi qərarla onlara münasibətdə Konvensiyanın 6.1. (ədalətli araşdırma hüququ) və 11-ci (sərbəst toplaşma azadlığı) maddələrinin pozuntusunu tanıyıb. Kompensasiyaların məbləği belədir: 1. Nərgiz Yaqublu - mənəvi ziyana görə 6000 avro və maddi ziyana görə 473 avro; 2. Ramin Hacılı - mənəvi ziyana görə 6000 avro, maddi ziyana görə 400 avro; 3. Aqil Əliyev - 6000 avro və 588 avro. Hüquqi xidmətə görə isə cəmi 3000 avro.

Qeyd edək ki, son illərdə AİHM-in Azərbaycan üzrə çıxardığı qərarların icrasında ciddi problemlər yaranıb. Nəticədə kompensasiyaların faizi artır. Hökumət vəziyyətdən çıxış yolu kimi məbləğin bir hissəsini barələrində qərar çıxarılanların bank hesablarına köçürür. Bu məbləğ isə 2000 avrodan yuxarı deyil. İndiyə qədər 4 min avrodan yuxarı alan olmayıb. Son bir ayda isə köçürülmə tamam dayanıb. Bu isə yeni qərarların icrasının bu cür tale yaşayacağına işarə vurur.

Azərbaycan Avropa Hərəkatının prezidenti R.Hacılı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında hökumətlə pul davası aparmaq fikrində olmadığını söylədi: "2013-cü ildə "Əsgər ölümünə son!" aksiyasına qoşulmuşdum. Biz heç bir radikal şüar və ya addım atmamışdıq. Sonradan bu aksiyaların siyasiləşməsinə çalışdılar. Və həmin vaxt mən buna etiraz etdim. Çünki əgər məsələ əsgərlərimizin ölümüdürsə, onu siyasi məqsədlər üçün istifadə etmək olmaz. Dinc keçən birinci aksiyanın yekununda məni polisler saxladı. Dəfələrlə polis tərəfindən saxlanmış biri kimi bu dəfə işin məhkəməyə getməsi məni çox üzdü. Düşünürəm ki, məhkəmənin barəmdə 400 manat cərimə qərarı haqsızlıq idi. Çünki aksiyanın dinc və əsası tam qorunması üçün əlimdən gələni etmişdim. Və məhkəmə qərarından apelyasiya şikayəti verdim və heç nə dəyişmədi. Qərara gəldim ki, Avropa Məhkəməsinə müraciət edim. Nəhayət, müsbət qərar gəldi. Mən bu puldan imtina etməyi düşünürəm - təbii, əgər mümkünürsə. Çünki əsas məsələ pul yox, bəraət almaq idi. Bir sözlə, dövlətimlə pul davası edəsi deyiləm. Sadəcə, dövlətimin adından istifadə edən hakimlər gərək öz məsuliyyətlərini anlasın. Biz Avropada verilən qərarların hamısının bir mərkəzdən idarə olunduğunu düşünürüksə, yanılıq. Siyasi, iqtisadi və mədəni proseslər bir mərkəzdən strateji xətt üzrə gedə bilər. Lakin hüquqi qərarlar qanunlar əsasında və obyektiv verilir. İnanmıram ki, bu qərarlar istiləşməkdə olan Azərbaycan-Avropa münasibətlərinə mənfi təsir göstərsin. Çünki Azərbaycan dövləti də hüquqi qərarların verilməsində mərkəli siyasətin olmadığını yaxşı bilir. Eyni zamanda Avropada da, Azərbaycanda da bəzi qüvvələr istiləşməkdə olan münasibətləri zədələmək istəyir. Hər iki tərəf diqqətli olmalı və iradə nümayiş etdirməlidir. Ölkəmizdə pul məsələləri, ümumiyyətlə, problemlidir. Hökumət QHT-lərlə bağlı neğd hesablaşma məsələsində də problematik addımlar atdı. Düşünürəm ki, Maliyyə Nazirliyi büdcəni maksimum qorumaq üçün bu və buna bənzər addımlar atır. Lakin Avropa Məhkəməsinin qərarlarında gərək diqqətli olaq ki, dövlətimizin hüquqa və beynəlxalq normalara hörmətini nümayiş etdirək".

□ Cavanşir ABBASLI

yunun 30-da Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqı və Beynəlxalq Jurnalistlər Federasiyasının təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda Jurnalist Həmkarlar İttifaqlarının durumu və gələcək inkişaf meylləri" mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransda Beynəlxalq Jurnalistlər Federasiyasının Layihələr Departamentinin rəhbəri Adrein Colin, Avropa Jurnalistlər Federasiyasından Mehmet Köksal, ölkənin media kapitanları, jurnalist təşkilatlarının təmsilçiləri iştirak edib.

Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov jurnalist həmkarlar təşkilatlarının fəaliyyətindən danışıb.

Onun sözlərinə görə, 2015-2016-cı illərdə ayrı-ayrı sahələr üzrə 150-dən çox sənəd hazırlanıb və jurnalistika sahəsində də sənədlər hazırlanmaqdadır: "Əmək və peşə standartları üçün lazımı işlər görülür. Jurnalistlər üçün mənzillərin paylanması zamanı aydın göründü ki, iş təcrübəsi mühüm rol oynayır. KİVDF-nin həyata keçirdiyi layihələr, qaldırıldığı məsələlər problemlərin həllinə yardım göstərdi".

BJF-nin Layihələr departamentinin rəhbəri Adrian Collin çıxışında qeyd edib ki, jurnalistlərin iş yerlərində hüquqlarını daha yaxşı müdafiə etməsinə çalışırlar: "Vaxtilə Cənubi Qafqazda jurnalistlərin hüquqları pozulurdu. Buraya təzyiqlər, işə götürənlər tərəfindən müqavilələrin bağlanmaması, pensiyaların aşığı olması daxil idi. Təəssüf ki, bəzi hallarda bu mənzərə qalib. Hesab edirəm ki, problemlərin həlli üçün siyasi iradə olmalıdır. Azərbaycanda bu istiqamətdə qanunvericilik standartlarına uyğundur, amma dövlət qurumları buna tam əməl etmirlər. Jurnalistlər öz hüquqlarını müdafiə etməkdənsə işdən çıxırlar. Onlar bilmirlər ki, Həmkarlar İttifaqı onların hüquqlarını müdafiə edə bilər. Ona görə də təşkilat ciddi şəkildə işləməlidir. İş yerlərində əmək qanunvericiliyinə əməl edilməsinə ciddi nəzarət olmalıdır".

KİVDF-nin icraçı direktoru Vüqar Səfərli qeyd edib ki, mənzillərlə bağlı namizədləri irəli sürülən bəzi jurnalistlərin sənədlərində saxtakarlıqlar aşkarlanıb: "Bizim təşkilat 2009-cu ildən fəaliyyət göstərir. Biz o dövrdə redaksiyalardan mühasibatlıq sənədlərini tələb edirdik. O redaksiyaların 90 faizində mühasibatlıq sənədləri yox idi. Həmin vaxt redaksiyaların çoxunda əmək müqavilələri olmayıb, əmək haqları paket halında verilib. Bu gün də redaksiyaların 10 faizində əmək müqavilələri ilə bağlı vəziyyət yenə belədir, əmək müqavilələri yoxdur. Redaksiyalar bir sıra hallarda jurnalistlərin əmək haqlarını aşığı göstərir. Onlar 22 faiz sosial ödənişlərlə bağlı bu addımı atırlar. Əmək müqaviləsi bildirişi sistemi artıq tətbiq olunur, əmək müqavilələri ilə bağlı məlumat avtomatik Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sistemində yerləşdirilməlidir. Bunu jurnalistlər bilməlidir. Yeni binada mənzillərlə bağlı namizədləri irəli sürülən jurnalistlərin əmək stajı ilə bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Mü-



Bakıda jurnalistlərlə bağlı beynəlxalq konfrans

Tədbirdə jurnalistlərin əmək müqavilələri və hüquqlarının qorunması, redaksiyalarda həmkarlar təşkilatlarının yaradılması müzakirə edilib

nalistlərin əmək haqlarını aşığı göstərir. Onlar 22 faiz sosial ödənişlərlə bağlı bu addımı atırlar. Əmək müqaviləsi bildirişi sistemi artıq tətbiq olunur, əmək müqavilələri ilə bağlı məlumat avtomatik Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sistemində yerləşdirilməlidir. Bunu jurnalistlər bilməlidir. Yeni binada mənzillərlə bağlı namizədləri irəli sürülən jurnalistlərin əmək stajı ilə bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Mü-

lədə məsuliyyətli olmalıdır, hüquqlarını tələb etməlidirlər". "Mətbuat sahiblərinin media kapitanlarının əksəriyyəti jurnalistdir. Burda bir qədər ziddiyyət ortaya çıxır, sanki jurnalistlərin hüquqları qorunur, amma media sahiblərinin üzərinə daha çox məsuliyyət qoyulur. Azərbaycanda yazılı mətbuat sahibləri olaraq nə qədər çalışsaq da, böyük pula çıxış əldə edə bilmədik". Bu sözləri "Yeni Müsavat" qəzeti-



Vüqar Səfərli: "Mənzillərlə bağlı namizədləri irəli sürülən bəzi jurnalistlərin sənədlərində saxtakarlıqlar aşkarlanıb"

dafiəsi Nazirliyinə sorğular göndərilib. 2006-cı ildən əmək fəaliyyəti ilə bağlı bütün məlumatlar qeydə alınıb, elektron qaydada saxlanılır, sosial kartlar mövcuddur. Şübhə doğuran jurnalistlərin əmək stajı ilə bağlı sorğulara cavablardan məlum olub ki, bir çox halda əmək kitabçasına iş stajı barədə möhür vurulub, ancaq bu, saxtakardır. Bu, əslində cinayətdir. Beləliklə əmək stajı da hesablanmır və gələcəkdə həmin şəxslər pensiyaya çıxanda onlara iş stajı yazılmır. Təkcə rəhbərlik deyil, işçilər də bu məsələ-

nin baş redaktoru bildirib. Media kapitanı yazılı mətbuatın problemlərindən söz açıb: "Azərbaycanda auditoriya kiçikdir, reklam bazarı çox kasıbdır. Biz media sahibi olaraq pul qazana bilmirik, amma çox böyük fədakarlıq edirik. Media sahibləri həm yazılı, həm də elektron vasitələrində olduqca məhdud vasitələrlə işləmək məcburiyyətindədirlər. Pul o qədər azdır ki, biz əməkdaşlara üreyimiz istədiyi qədər məşğul verə bilmirik. Öncə reklam bazarını, gəlirləri, vasaitləri dünya standartlarına uyğun-



Rauf Arifoğlu: "Media sahibi olaraq pul qazana bilmirik, amma çox fədakarlıq edirik"

laşdırmaq lazımdır. Hansı ki, qeyd etdiyim kimi, bu məsələ çox çətinidir. Mən 28 ilimi "Yeni Müsavat"da keçirmişəm, 29 ildir ki, mətbuatdayam. Elə bir əmək veririk ki, o əməyin qarşılığı Qərb ölkələri, hətta Türkiyə ilə müqayisədə bizi fərqli duruma, fərqli maddi nəticələrə gətirirdi.

Bu gün açıq etiraf etmək lazımdır ki, Azərbaycanda yazılı mətbuat ölkə prezidenti və onun yaratdığı fondun - KİVDF-nin dəstəyi sayəsində mövcudluğunu davam etdirməkdədir. Qeyd edim ki, mətbuata ayrılan dəstək olmasaydı, "Yeni Müsavat"ın fəaliyyətini davam etdirmək mümkün olmazdı, çünki çox böyük zərərle işləyirik. Bunun üçün də prosesi kökündən həll etmək lazımdır. "Reklam haqqında" qanunun liberallaşmasına, reklamverənin stimullaşdırılmasına, bazara uyğun olmasına çalışmaq lazımdır. Həmkarlar ittifaqları lazımdır, mühümdür. Lakin hazırda bizim media qrupundakı jurnalistlərin ən böyük mütəfəqqi, sahibkar olaraq, mən özüməm..."

ilk növbədə redaksiyaların özündə ilkin həmkarlar təşkilatları yaradılmalıdır: "Çünki redaksiyalarda olan həmkarlar təşkilatları o jurnalistlərin problemlərini daha yaxşı bilir, gündəlik redaksiya rəhbərliyi ilə danışıqlar apara bilər. Jurnalistlərin əmək hüquqlarının qorunması son nəticədə peşəkar jurnalistikanın inkişafına səbəb olur. Bu gün ölkədə jurnalistlərin 87 faizinin əmək müqaviləsi var. Ancaq məsələ ondadır ki, bəzi hallarda rəsmiləşdirilən əmək haqqı ilə mövcud əmək haqqı arasında fərq var. Jurnalistlər bilməlidirlər ki, əmək haqlarının aşağı göstərilməsi gələcəkdə pensiya təminatına mənfi təsir göstərəcək".

Avropa Jurnalistlər Federasiyasının təmsilçisi Mehmet

Köksal çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan jurnalistlərinin üzləşdikləri problemlər Qərb ölkələrində də var: "Maaşla bağlı problem yaşayan jurnalistlər Belçikada da var. Həm Belçikada, həm də Fransada jurnalistlərin əmək hüquqları ilə bağlı tələbləri eynidir, sadəcə, onlar fərqli şəraitlərdə çalışırlar. Ötən ay Avropa səviyyəsində bir araşdırma yaydıq. Qısaca olaraq bildirim ki, araşdırmada jurnalistlərə bu sual verildi: "İşlə bağlı vəziyyətiniz necədir?" 43 ölkədə çalışan jurnalistlər arasında aparılan araşdırmada 82 faiz jurnalist çox iş yükü olduğunu, 6 faizi təzyiqli, 76 faizi stress altında işlədiyini bildirdi. Bununla da Avropa ölkələrində 83 faiz jurnalistin öz işini tərk etmə ehtimalı var. Onların əksəriyyəti az məşğul almasından şikayətlənir. Bu baxımdan, yeni sistem yaratmaq lazımdır".

M.Köksal işsiz jurnalistlərin sayının dafələrlə artdığını deyib: "İşdən qovulan jurnalistlərin sayının çox olması, onların yenidən iş tapmaq problemini həll etmək məqsədilə "jurno.com" saytı yaradılıb. Burada sayt işsiz jurnalistlərə yazdıqları xəbərə, çəkdikləri şəkillərə uyğun olaraq əmək haqqı verir".

Həmçinin tədbirdə Azərbaycan Həmkarlar Konfederasiyası, əməyin hüquq müfəttişi Sevil Zeynalova, hüquqşünas Könül Ələkbərova, Orta Asiya və Güney Qafqaz Sözlü Azadlıq Şəbəkəsinin sədri Azər Həsərat, Demokratik Jurnalistlər Liqasının sədri Yadiqar Məmmədli, BDU-nun jurnalistika fakültəsinin professoru Cahangir Məmmədli çıxış edərək konfransın mövzusu ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Xalidə GƏRAY
Fotolar müəllifindir

Son günler mediada Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin (BŞİH) başçısı Hacıbala Abutalıbovun tezliklə vəzifəsini itirəcəyi ilə bağlı xəbərlər intensivləşib. Xüsusilə prezident İlham Əliyevin Dövlət Reklam Agentliyinin yaradılması ilə bağlı sərəncamı ilə Bakı meriyası milyonların dövr etdiyi reklam bazarına nəzarəti itirib ki, bu da Abutalıbov üçün yolun sonu kimi qiymətləndirilir. Çünki Abutalıbov reklam biznesini itirəndə də bir çox ciddi gəlir qaynaqlarından, faktiki, məhrum edilmişdi. Bu kimi qərarlar isə BŞİH rəhbərinin hakimiyyətdə etimad limitini itirməsi ilə izah edilir.

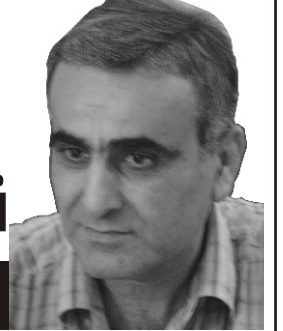
blokludur. Hər biri də binanı fərqli şəkildə boyayıb. Beləliklə, arxitektura tələblərin pozulması nəticəsində şəhərin görünüşü korlanır.

Tikintinin vüsət almasından sonra yaranan problemlər isə bununla bitmədi. Belə ki, tikinti üçün torpaq sahələri ayrılarkən mühəndis-axtarış

bəli binalar, heç bir köşk belə Abutalıbovun imzası olmadan tikilə bilməz.

Ölkə mətbuatında hələ Bakıda "tikinti bumu" vaxtı belə xəbərlər vardı ki, 10-16 mərtəbəli bina üçün ən azı 500 min manat rüşvət vermək tələb olunub. Təxminən iki ay əvvəl "Ovçular evi" kimi

Təkamülün qızıl şərti və Bağdadi dərsi



Zahid SƏFƏROĞLU
 zsafaroglu@gmail.com

İŞİD terror qruplaşmasının lideri Əbu Bəkr əl-Bağdadi-nin öldüyü təsdiqlənib. Eyni gündə İraqın ikinci böyük şəhəri Mosulun terrorçulardan azad edildiyi xəbəri yayılıb. İŞİD-in son aylarını, bəlkə də son həftələrini yaşadığı deyilir. Yəqin ki, öz qəddar və əvəzsiz başçılarını, daha doğrusu, baş kəsənlərini itirdikdən sonra təşkilatın çöküşü sürətlənəcək.

Hər halda, bu qəbildən hörgütlərin uzunömürlürlüyü onların liderlərinin bioloji ömrünün uzunluğuna xeyli dərəcədə bağlı olur. Bağdadının fiziki məhvindən sonra Mosulun azad edilməsinin sürətlənməsi də özlüyündə təsadüfə bənzəmir.

Demək, İŞİD-in hansısa birləşdirici ideya və ya dini ideologiya əsasında təşəkkül tapdığı haqda iddialar reallıqdan uzaqdır. Bu terror təşkilatı müstəsna olaraq, konkret dairələrin konkret siyasi və maliyyə maraqları üzərində qurulmuşdu və Bağdadi də həmin dairələrin yetişdirdiyi ən parlaq sima idi. Əks halda, onu əvəzləyən ikinci bir parlaq fiqur ortaya çıxardı.

Amma yoxdur. İŞİD-in qüruba doğru getdiyi bir vaxtda gözlənilmir də. Bu da o anlama gəlir ki, İŞİD-in sıradan çıxmasından sonra onun yerdə qalan üzvlərinin gizli fəaliyyətə keçəcəyi ilə bağlı versiya bir elə inandırıcı deyil. Zira, bu təşkilat yalnız Bağdadi ilə birgə və ən əsası, konkret coğrafi ərazidə özünü təsdiqləmiş güc simvolu olaraq cəlbədi idi. Bağdadi yoxdursa, "xilafət" yoxdursa, konkret ərazi yoxdursa, İŞİD də yoxdur, olmayacaq.

Beləcə, dünyanın ən qəddar, "əl-Qaida"ya "rəhmət oxudan" terror təşkilatlarından biri 3 illik mövcudluqdan sonra tarixə gömülməkdədir. İŞİD gedir, fəqət, dünyanın bir daha belə bir bəla ilə üzleşməməsi üçün nə etməli olmasın haqda sual açıq qalır - bütün aktuallığı ilə. Zira, nə qədər ki, İŞİD-in yaranma səbəbləri ciddiyyə alınmayıb, heç kim qarant verə bilməz ki, növbəti və daha qəddar İŞİD-lər yaranmayacaq - başqa ad altında olsa belə.

İŞİD isə kiçik ata və oğul Buş dövrlərində ABŞ-ın yanlış İraq siyasətinin acı məsulu kimi peyda olmuşdu. Artıq gün kimi aydındır ki, ABŞ İraqın nüvə silahını bəhanə edib, "Tomoqavk" raketləri üzərində İraqa demokratiya gətirə bilmədi. Səddam Hüseynin diktatura rejimi devrildi, lakin yerinə İraq xalqını xoşbəxtliyə qovuşdurana daha ədalətli, demokratik idarəçilik və cəmiyyət qurulmadı. Əksinə, İraq ərəb xalqının iztirabları artdı - İŞİD timsallı qorxunc bir təşkilat meydana çıxaraq, iraqlıların həyatını bir az da cəhənnəmə, ölkəni isə xarabalığa döndərdi, dünyanı xofda saxladı.

İndi nə fərqi ki, günahsız insanlar, uşaqlar diktatura rejimi altında həyatlarını itirir, yoxsa terrorçunun əlindən ölürlər? Hər ikisinin sonu ölüm, faciə deyilmi? Odur ki, ABŞ başda olmaqla Qərbin ağıllı başları, strateqləri, eləcə də qonşu Rusiya gerçəkədən də "incə məsələ" olan Şərqi yönlilik siyasətlərində yüz ölçüb bir biçməlidir. Yoxsa getdikcə Şərqdə daha dərin bir bataqlığa batacaqlar və oradan çıxmaq mümkün olacaq. Bunun acı nəticəsini, altını da öz topluqları ilə birgə çəkəcəklər. Necə ki, çəkirlər. Eyni zamanda dünya buna daha böyük bədalə ödəməli olacaq...

Bağdadi getdi, bağdadlılar, İraq xalqı qalır. Bir ölkədə, məmləkətdə, bölgədə hər cür dini, milli ifratçılığın, ekstremizmin qarşısını almağın tək yolu isə orada ən əvvəl sosial ədalət prinsiplərini, təməl insan haqlarını bərpa etməkdir. Ancaq bunu xaricdən - zorla qəbul etdirməklə yox, toplumun öz istəyi və İŞTİRAKI ilə (!) həyata keçirmək əsas şərtidir. "İncə məsələ" olan Şərqi üçün isə ikiqat şərtidir. İŞİD-in özündən sonra qoyduğu əsas dərslər budur.

Hər hansı xalqın əvəzinə demokratiya, demokratik idarəçilik, idarə olunan demokratiya qurmaq mümkün deyil. Xalqın əvəzinə demokratiya qurmağa cəhdlər yeni-yeni bağdadilərin peyda olmasına aparacaq. Qisası, əgər daha yaxşısını qura bilməyəcəksənsə, onda köhnəyə toxunma, köhnə sistemi sökmə. İnkişafın, təkamülün qızıl qaydası bu.

Abutalıbov üçün son akkord - rəsmi qəzet "... bitdi" yazdı

İqtidarın əsas media orqanı kimi tanınan "Azərbaycan" qəzeti BŞİH-in fəaliyyətini sərt tənqid edən material dərc edib; Abutalıbovun kreslosunun laxladığı bir zamanda meriyanın "yaralı yerinə" toxunulması təsadüfdür mü?

Azərbaycan hakimiyyətinin əsas media orqanı kimi tanınan "Azərbaycan" qəzeti belə bir ərəfədə BŞİH-in fəaliyyətini tənqid edən material dərc edib. Məqalədə Bakıdakı tikinti özbaşınalığı tənqid edilir və aydındır ki, əsas tənqid hədəfi məhz bu xaosa səbəbkar olan Hacıbala Abutalıbovdur.

Məqalənin başlığı da diqqət çəkəndir: "Bakıda xaotik tikinti dövrü başa çatdı". Yazıda ayrı-ayrı tikinti şirkətləri tənqid edilir, paytaxtda tikinti sahəsində biabırçı mənzərənin olduğu bildirilir: "Məktəblərin, uşaq bağçalarının, xəstəxanaların ərazisində yaşayış binalarının inşası ilə bağlı kifayət qədər fakt göstərmək olar. Bəzən isə binalar yaşayış məhəllələrində məsafə gözlənilmədən tikilib. Təbii ki, bu da həmin məhəllədə darsqallığa səbəb olmaqla orada yaşayan sakinlərin rahatlığını pozub. Həm də hər dəfə bu binalar tikiləndə məhəllədə olan ağaclar kəsilib, uşaqların əyləncəsi üçün nəzərdə tutulan ərazilər ləğv edilir".

Yazıda qeyd olunub ki, tikinti şirkətləri yaşayış binalarını daha çox birmərtəbəli yaşayış evlərinin yerində inşa ediblər: "Bu zaman da şəhərsalma prinsipləri kobud şəkildə pozulub. Məsələn, birmərtəbəli evlərdən ibarət hansısa böyük ərazidə bir neçə şirkət tərəfindən binalar inşa olunub. Bu zaman kim harada gəldi sakinlərlə anlaşıb və bir neçə evi satın alıb. Beləliklə, ərazidə ara məsafələrinə riayət edilmədən xaotik şəkildə binalar tikilib. Bu binalar həm bir-birinə son dərəcə



cə yaxın inşa edilib, həm də yersiz şəkildə aralı. Həmin aralı binaların arasında qalan birmərtəbəli evlər isə artıq heç kimə lazım deyil.

Çünki onları söküb yerində çoxmərtəbəli binalar inşa etmək mümkün deyil. Beləliklə, bir-biri ilə yanaşı olan çoxmərtəbəli binalar və birmərtəbəli evlər indi Bakının görkəminə xələl gətirən ciddi problemlərdən biri kimi qalmaqdadır. Bu, həm də ekoloji və sanitariya problemlərin yaranmasına səbəb olan amillərdəndir.

"Azərbaycan" qəzeti yazıb ki, digər bir problem tikinti şirkətlərinin həyata keçirdiyi layihələrin bir-birindən fərqli olması nəticəsində yaranan acınacaqlı mənzərədir: "Belə ki, eyni ərazidə bir şirkət 16 mərtəbəli bina, digəri isə onun yanında 12 mərtəbəli bina tikib. Digər şirkət isə iki 10 mərtəbəli bina inşa edib. Bu binalardan biri 3 bloklu, biri 1 bloklu, digərləri 6

şlərinin lazımı səviyyədə aparılmaması, tikinti işlərinin mövcud kommunikasiya xətlərinin təhlükəsizlik zolaqlarında həyata keçirilməsi, layihələndirmə sənədlərinin düzgün hazırlanmaması, tikintidə keyfiyyətsiz, standartlara cavab verməyən materiallardan istifadə olunması, tikinti norma və qaydalarının kobud pozulması son dövrlər bu sahədə ortaya çıxan problemlər kimi diqqəti çəkir.

Bir sıra hallarda isə tikinti şirkətləri tərəfindən müəyyən olunmuş tələblərə və təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmaması bu tikintilərdə qəza halları, yanğınlar və orada çalışan insanların həyatlarını itirmələrinə gətirib çıxaran bədbəxt hadisələrlə nəticələnib".

Aydındır ki, bütün bu xaosun səbəbkarı paytaxtda binaların tikintisinə icazə verən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və onun rəhbəridir. Heç kimə sirr deyil ki, nəinki çoxmərtəbəli binalar, heç bir köşk belə Abutalıbovun imzası olmadan tikilə bilməz.

Ölkə mətbuatında hələ Bakıda "tikinti bumu" vaxtı belə xəbərlər vardı ki, 10-16 mərtəbəli bina üçün ən azı 500 min manat rüşvət vermək tələb olunub. Təxminən iki ay əvvəl "Ovçular evi" kimi

tanınan ərazidə ağacların qırılması və çoxmərtəbəli binaların tikintisi ilə bağlı qalmaqlı yada salmaq kifayətdir. Məlum olmuşdu ki, şirkət "Ovçular evi"nin ərazisində tikintinin icazəsini BŞİH-dən alıb. Ərazidə aparılan tikinti zamanı yol verilmiş qanunsuzluqlar və ağacların kəsilməsinə ölkə prezidenti İlham Əliyev sərt reaksiya göstərdi, tikinti işləri dərhal dayandırıldı.

"Azərbaycan" qəzetinin Abutalıbovun kreslosunun laxladığı bir zamanda meriyanın "yaralı yerinə" toxunulması təsadüfə bənzəmir. Eyni tənqidi materiallar vaxtilə Ziya Məmmədovun rəhbərlik etdiyi Nəqliyyat Nazirliyi ilə də bağlı da dərc edilirdi. Sonda Z.Məmmədov işsiz qaldı.

"Azərbaycan"ın "Bakıda xaotik tikinti dövrü başa çatdı" başlıqlı məqaləsi "Abutalıbovun Bakıdakı hökmrənliyi bitir" rəyini yaradır... Qalır bircə sərəncam...

□ "YM"



Piyadaların qanına susayan canavarlar

Xalid KAZIMLI

Əvəllər də yazmışıq, bir daha təkrar edək, bu ölkənin üç böyük problemi var, ikisini bilirsiniz, Qarabağ münaqişəsi və güzəran məsələsidir, üçüncüsü isə yol qəzalarıdır.

Bu problem digərini, məsələn, insan haqlarına riayəti və demokratiyanın bərqərarını, səhiyyə və təhsil sferasındakı problemləri çoxdan üstələyib.

Hər gün yollardan ölüm xəbərləri gəlir. Təkcə Ramazan bayramı münasibətilə verilmiş tətillərdə 15 adam yol qəzasının qurbanı olub. Elə bayram bitsə də, qəza xəbərləri səngimir. Hər gün piyadalar vurulur, avtomobillər düz və hamar, həm də 3-4 zolaqlı yollarda ölümlü qəzalar törədirlər.

Axırncı qəza xəbərləri isə gənc qızların yollarda vurulmasına dairdir. Heç demə, yolu keçərkən qızların qulaqlarında qulaqcıq olub, musiqi dinləyirmişlər.

Bu və digər xırda detallar piyadaların vurulmasına haqq qazandıra bilməz. Vurulan piyadalarda müəyyən, yüngülvari şəxsi məsuliyyətsizlik ola bilər, amma onların yüksək sürətlə gələn avtomobil tərəfindən vurulması birbaşa cinayət hadisəsidir.

Qaydalar, qanunlar var, yaşayış məntəqəsinin içində avtomobillərin sürət həddi müəyyənləşdirilib, o aşılı bilməz. Magistral yollarda sürət həddini aşmaqla şəhərin içində, piyada keçidləri olan yerlərdə, xüsusilə də orta və ali məktəblərin önündən keçən yollarda sürət həddini aşmaq eyni deyil. İkincidə hər saniyə yola insan çıxa bilər.

Təcrübə göstərir ki, icazə verilmiş sürət həddində idarə edilən avtomobillər piyada keçidində və qeyri yerlərdə yolu keçməyə çalışan piyadaları vurmurlar, sürücü bütün hallarda avtomobilini saxlaya bilər. Yüksək sürətlə şütümə halında isə onda doqquz halda ağır yol qəzası baş verir.

Bakıda sürücülərin piyadalara yol verməməsi ənənəsi köhnədən qalıb. Son illərdə bu xüsusda vəziyyət yaxşılaşmağa doğru bir qədər dəyişsə də (artıq sürücülərin yarısı anlayır ki, piyada keçidin üstündədirsə, demək, yol onundur, ona yol verməmək qayda pozuntusudur), bir çoxları piyada yol verən sürücüləri arxadan siqnalla narahat edir, ya da maşını vaxtında saxlaya bilməyib onlara çirpirlər. Axır aylarda əksər yol qəzaları piyada keçidinin önündə baş verir. İntizamlı sürücü piyadaya yol verərkən arxadan vurulur. Demək olar ki, şəhərin əksər piyada keçidlərinin önündə vaxtaşırı əzilmiş maşınların çiləklənmiş şüşələrinin qırqıqlarını görmək mümkündür.

Bir çox mədəni ölkələrdə bu problemi müxtəlif inzibati cəzalarla çoxdan həll ediblər. Qaydalara riayət etməyənlər ciddi maliyyə sanksiyalarına məruz qalır.

Məsələn, ötən həftə qonaq olduğumuz Astana şəhərində (Qazaxıstanın paytaxtı) fikir verdik ki, bir çox prospektlərdə quraşdırılmış işıqforlarda yaşıl işığın yanması sırf piyadaların istəyindən asılıdır. O, işıqfor dirəyinə yaxınlaşırsınız, dirəyə bərkidilmiş cihazdakı düyməni basır, təxminən 10 saniyədən sonra yaşıl işıq yanır və piyadalar yolunu o üz-bu üzünə keçirlər.

Bundan başqa, bir çox işıqforlarda gözəndən əlillər üçün xüsusi funksiya nəzərdə tutulub. Görmə qabiliyyəti olmayan piyadalar işıqfordan gələn səs siqnalı ilə yaşıl və ya qırmızı işığın yandığını bilir, ya dayanır, ya da hərəkətini davam etdirirlər.

Ən ümumi, böyük meqapolislərdə piyada keçidi üstündə piyadaların vurulması halı çox azdır. Yalnız ona görə ki, bu məsələ tənzimlənib, həm piyadalar, həm də sürücülər yol qəzalarını bilir, həm də intizamlıdırlar.

Yarımlıtr spirtli içki içib sükan arxasına oturan sürücüdən nə məsuliyyət, nə də intizam tələb etmək mümkün deyil. Bu absurddur. Adam qatildir, canavardır və biz bu canavardan vegetarian olmağı umuruq.

Belə adamlar ağır qəzalar törətdikdə cəmiyyətdən təcrid edilməlidir - uzun müddətə olmasa da. Ən vacibi odur ki, onlar sürücülük hüququndan məhrum edilsinlər.

Ölümlü yol qəzalarının statistikasını azaltmaq üçün müvafiq qanunvericilikdə dəyişikliklər etmək, cəzaları daha da sərtləşdirmək çıxış yolu deyil. Çıxış yolu odur ki, əldə olan qanunların müddəaları düzgün, prinsiplərlə tətbiq eolunsun. Əgər eyni qanun yetim-yesir üçün bir cür, imkanlı, vəzifəli adamlar üçün başqa cür tətbiq olunacaqsa, yol qəzasında ölənlərin statistikası azalmayacaq.

Hər kəsə bellidir ki, bu cür ağır qəzaları əsasən kiməsə arxayın olan və qayda-qanun tanımayan harın adamlar törədir.

Uzun müddətdir ki, ölkənin bir çox ictimai şəxsləri tərəfindən Azərbaycanda rus dilinin işlədilməsi ilə bağlı müxtəlif fikirlər səsləndirilir. Bəziləri hesab edirlər ki, rus dili ikinci dövlət dilimiz olmalıdır. Tanınmış iqtisadçı professor, Elçibəy iqtidarının maliyyə naziri Saleh Məmmədov da rus dilinin ikinci dövlət dili olması ilə bağlı çıxış edib. Bu müzakirələrə jurnalist Qulu Məhərrəmli və başqaları qoşulublar.

S.Məmmədov yazıb ki, hələ 25-26 il əvvəl bu təşəbbüslə çıxış edib: "Hələ 25 il qabaq irəli sürdüyüm və təklif etdiyim mühüm tezlərdən biri və ən başlıcası türk (Azərbaycan ləhcəsi), ingilis və rus dillərinin rəsmi dövlət və ya ünsiyyət dili elan olunması idi. Bu gün də gec deyil, bu ideyanı həyata keçirmək olar. Hər bir məmur üç dilin üçünü də bilməlidir, bütün vətəndaşları öz dilində qəbul etməyi və rəsmi cavab verməyi bacarmalıdır", - deyərək bildirib. Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri, 1991-1995-ci illərdə mətbuat və informasiya naziri olmuş Sabir Rüstəmxanlı isə bu fikirlərə qarşı çıxan yazı yazıb.

Azərbaycanın Rusiyadakı keçmiş səfiri Hikmət Hacızadə hesab edir ki, rus dili dövlət dili kimi bizə lazımdır deyil: "Lakin Rusiyadan gələn Avropa və dünya mədəniyyəti bizim üçün lazımdır. Bax, mənim dediyim də elə budur. Rus dili vasitəsilə dünyadan məlumat alırıq. Bunu da ləğv edərsək, qaranlıqda qalacağıq. Bizə rus dilində ədəbiyyat, tərcümələr, jurnallar, amerikalı elmi məqalələri bunlar hamısı rus dilinə tərcümə olunub. Çünki onların bunu etmək imkanları var. Bizim isə yoxdur. Ona görə də nəzərə alsaq ki, ölkədə ingilis dilini bilənlərin sayı çox azdır, rus dilini də ləğv edərsək, özümüz yazıb, özümüz də oxuyacağıq. Bundan əlavə, rus dilini bilmək başqa şeydir, rus məktəbində oxumaq isə tamamilə fərqlidir. Rus məktəbində oxuyan şəxs dildən başqa dünya mədəniyyətinə də yaxınlaşır. Orada qadına, insana münasibət başqadır və avtoritarizm yoxdur. Nə üçün belə olduğunu bilməsəm də, fakt odur ki, bu, belədir. Orada böyük kiçiyin başından basmır, camaatın hamısı fərağatda durmur. Az da olsa, o məktəblərdən bizə dünya azadlığı gəlir. Orada sən başqa millətlərlə görüşüb, onların yaxşı tərəflərini götürürsən. Bu məktəblər də olmasa, bizdə orta əsr mədəniyyətindən, dedə-baba qaydasından kənar heç nə olmayacaq".

H.Hacızadəyə görə, rus məktəblərində dil öyrənməkdən başqa çox müsbət



Ölkədə rus dili qovğası böyüyür - kim haqlıdır?



Hikmət Hacızadə: "Bizə inkişaf üçün nəinki rus dili, yadplanetlilər də lazımdır"

nüanslar var: "Kimsə deyər ki, mən dili özüm də öyrənə bilərəm. Bəli, öyrənə bilərəm. Ancaq əsas məsələ dil deyil. Bu məktəblər adamı müsbətə doğru çox dəyişir, gələcəyə hazırlaşdırır. Bəli, savad da əldə edirsən. Ancaq savaddan başqa orada dünyanın, Avropanın, Amerikanın davranış mədəniyyətləri var ki, onlarla tanış olursan. Öyrədilir ki, böyük gələndə sən rahat dur, sual verməyə, danışmağa qorxma, gözlərini yerə dikmə, adamın gözünün içinə bax. Orada mənasız utancaqlıq demək olar ki, yoxdur. Mənim qabartmaq istədiyim də budur. Əsas məsələ kitabı oxumaq deyil. Salam verməyin özünün də demokratik və avtoritar qaydası var. Davranış qaydaları, şəxsi azadlıq məsələnin əsas qayesidir".

H.Hacızadəyə görə, rus məktəblərində dil öyrənməkdən başqa çox müsbət



Mehriban Vəzir: "Bu cür danışanlar Rusiyanın Azərbaycanadakı nöqərləridir"

Ən asan məsələ də yad nəşə tapmaq və onu kənarlaşdırmaqdır. Ancaq əksinə olmalıdır. Bəlkə bizə inkişaf etmək üçün elə yad məlumat, yad mədəniyyət kömək edəcək. Yox, ulu, böyük, elçi, öndər, müəllim deyə-deyə qalmışdır. Çətinliyə düşəndə adətən hirsli adamlar nə isə səbəb axtarırlar. Burada da səbəb yad adam, qərib ideya və sairədir. Guya biz özümü bəlik və kənar şeylərə lazım deyil. Bu, böyük bir səhvdir. Bizə inkişaf üçün yad planetlilər də lazımdır".

Yazıçı-publisist Mehriban Vəzir səslənən fikirlərə sərt münasibət bildirdi: "Rus dilinin ikinci dövlət dili olması və ya digər bu kimi fikirlər səsləndirilənlərin istəkləri SSRİ-nin bərpasıdır. Bu cür danışanlar Rusiyanın Azərbaycanadakı nöqərləridir. Müstəqil ölkədə qətiyyətlə belə məsələləri müzakirəyə çıxarmaq olmaz. Bunu deyənlər Monqolustana, Gürcüstana baxıb utansınlar. Dövlət

dili birmənalı olaraq Azərbaycan dili olmalıdır və bu dili inkişaf etdirməliyik. Azərbaycan dilinin inkişafı haqqında dövlət proqramı var. Ancaq təəssüf ki, o proqramın bir bəndi belə yerinə yetirilməyib. Təəssüf edirəm ki, Azərbaycanda bu cür strateji məsələlər Rusiyanın xidmətçilərinə tapşırıb. Dünyaya, informasiyaya çıxış vasitəsi kimi ingilis dili öyrənilməlidir. Rusdilli məktəblər onları ya Rusiyanın, ya da bu məktəbləri açmaq istəyənlərin pulu hesabına olmalıdır. Dövlət büdcəsindən başqa dildə məktəb açmaq olmaz. Yalnız koloniyalar belə fəaliyyət göstərir. Rus dili Azərbaycana işğal dili kimi gəlir və belə də olmaqda davam edir. İmperiya hər zaman mübarizə aparıb ki, Azərbaycanda ikinci bir xarici dil inkişaf etməsin və dünyaya çıxış dili yalnız rus dili olsun. Gürcüstanda, Baltika ölkələrində kimə bu cür fikirləri dilinə gətirə bilməz. İctimai qınaq həmin adamı rüsvay edir. Baş nazir bir kəlmə rus dilində söz işlətdiyi üçün onu istefaya məcbur etdilər və bu adam istefa verdi. Toplum o qədər zəifləyib ki, artıq bu kimi fikirlər səslənir. Dünyaya çıxış üçün ingilis dili öyrənilməlidir. Azərbaycan insanı əsasən Avropa şəhərlərinə gedir. Orada rus dili kimə lazımdır? Artıq rus dilinin imkanları zəifləyir. Buna görə də ölüm-dirim savaşına çıxıb, respublikalara təsir etməyə çalışırlar. Bununla da çox tarixi səhv edirlər. Rus dilini dövlət dilinə çevirmək, bir ananın öz övladı ilə başqa dildə danışması mədəniyyət eskikliyidir".

“Gallup International” Sosioloji Araşdırma və Sorğular Mərkəzi dünya ölkələrində dindarlığın dərəcəsini araşdırıb. Gununesi.info xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, şirkət bununla bağlı xəritə hazırlayaraq dərc edib.



Belə ki, xəritədə rənglərin tündlüyü dindarlığın yüksək, açıqlığı isə aşağı olduğunu təsdiqləyir. Azərbaycan da bu sırada ən açıq rənglə işarələnib.

Araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, Azərbaycanda cəmi 34% özünü dindar hesab edir. 54% isə dindar olmadığını və ya ateist olduğunu bildirib. 12% bu məsələdə cavab verməyə çətinlik çəkdiyini deyib.

Sorğunun nəticələrinə görə, qonşu Türkiyədə 79, İranda 83, Rusiyada 70, Gürcüstan və Ermənistanda isə 93% insan özünü dindar adlandırır. Qazaxıstanda özünü dindar sayanlar 64, Türkmənistanda 80, Özbəkistanda 51 faiz olub.

Xəritədə Azərbaycan dindarlığı ən az olan ölkələrin ilk 20-iyinə daxildir (12-ci yeri tutur). Göstəriciyə görə, hətta Fransa kimi ölkədən də öndə gəlir.

Nəticələr Azərbaycan mətbuatı və sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə mövzusunda çevrilib. Ekspertlər məsələni müxtəlif rəqəmlərdən dəyərləndirirlər. 34%-in yüksək olduğunu deyənlər də, ölkədə bu qədər dindarın olmadığını düşünenlər də az deyil. Radikal dindarlıq baxımından Azərbaycanda mümkün təhlükə barədə danışıqlar da var.

Respublikaçı Alternativ Hərəkatının (REAL) İdarə Heyətinin üzvü, hüquqşünas Erkin Qədirli bununla bağlı öz facebook səhifəsində maraqlı bir status paylaşmış. Həmin statusu təqdim edirik: “Xəritədən gördüyünüz kimi, ölkəmiz bu bölgədə bir dünyəvilik adasıdır sanki. Ümumiyyətlə, dünya üzrə Azərbaycan dindarlığı ən az olan ölkələrin ilk 20-iyinə daxil

“Gallup” un dinlə bağlı sorğusuna Bakıdan ilginç reaksiyalar

Erkin Qədirli: “Azərbaycanda siyasi İslam təhlükəsi yoxdur”
İlham İsmayıl: “Gələcəkdə hakimiyyət uğrunda mübarizədə radikal dindarların öndə olması böyük təhlükədir”



dir (12-ci yeri tutur). Müqayisə üçün bu göstəriciyə görə hətta Fransa kimi ölkədən üstündür. İlk 20-likdə diqqəti çəkən daha bir məqam var. Ölkəmiz orada yeganə müsəlman ölkəsidir, yeganə türk ölkəsidir və yeganə postsovet ölkəsidir. Sözümlə nəyə gətirirəm?

İqtidar Qərbi ölkəmizdəki “İslam təhlükəsi” ilə qorxutmağa çalışır və bununla özünə dəstək ala bilir. Dəfələrlə demi-



şəm, sözümlə üstündə də dayanıram: Azərbaycanda siyasi İslam təhlükəsi yoxdur. Radikal dindar qruplar ola bilər, onlar ciddi problem yarada bilər, amma hakimiyyətə gələ biləcək gücdə olası deyillər. Odur ki, hər kəsə məsləhətim, siyasi düşüncələrinizdə bu qorxuları başınızdan atın. Dünyəvilik üçün təhlükələr, əlbəttə, var. Amma bu təhlükələr ölkəmizin içindən deyil, bayırından qaynaqlanırlar.

Qonşularımızda olan proseslərə önəmli təsir göstərə bilmədiyimizdən, öz ölkəmizdə dünyəvi dayaqları daim gücləndirməliyik”.

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl “Yeni Müsavat”a açıqlamasında vəziyyətin getdikcə Azərbaycan üçün təhlükəli halə çatdığından söz açdı: “Təxminən beş il əvvəl bu tipli sorğu aparılıb. Orada Azərbaycan

çoxdurlar, şəbəkələşiblər, təşkilatlanıblar. Hələ demək olmaz ki, onların silahları var ya yox. Bütün bunların hamısı ehtimal olunan şəkildə gedir. Bunun kökünü təkə mövcud ictimai-siyasi vəziyyətdə axtarmaq lazım deyil. Eyni zamanda qonşu ölkələrdə gedən proseslərdə axtarmaq olar. Konkret olaraq İran və Səudiyyə Ərəbistanında gedən proseslərdə bunun kökünü axtarmaq olar.

göstərməsi üçün kifayət qədər maliyyə ayırır. Lap 34% deyil, aşağı faiz olsun, məsələdə mahiyyət dəyişmir. Bu, doğrudan da qorxulu rəqəmdir. Bu, Azərbaycanda radikal dindarlığın artdığına bir işarədir. Gələcəkdə hakimiyyət uğrunda mübarizədə ön planda dindarlar olacaq. Bu dindarların olması da böyük təhlükədir. Azərbaycanı dünyəvi dövlət sistemindən ayıra bilərlər. Belə təhlükə də ortadadır. Faktiki, sivil müxalifət, bununla yanaşı, mülayim dini kəsim ağır vəziyyətə salınıb. Onların tərpenməyə belə imkanları yoxdur. Xristian dünyasında dindarlığın fəlsəfəsi yüksəkdir. Məhz bu səbəbdən xristian ölkələrində dindarlığın səviyyəsi yüksəkdir, radikallığın yox. Bizim hamımızdan soruşsalar cavab verərik ki, dinimiz İslamdır, Allaha inanırıq. Bu o demək deyil ki, biz dindarıq. Xristianlarda da elədir. Bizdə məsələnin qatı formasında radikalıq dayandıqına, onların ictimai-siyasi vəziyyəti dəyişmək məqsədli olduğu, konstitusion quruluşu dəyişmək istəkləri olduğuna görə getdikcə artırlar. Bizdə o istiqamətdə geriləmə yoxdur, hətta artım var”.

□ Cavansir ABBASLI

Trampın müsəlmanlarla bağlı 4 aylıq qadağası qüvvəyə mindi

ABŞ prezidenti Donald Trampın miqrantlar haqqında imzaladığı qanun qüvvəyə minib.

Azvision.az xəbər verir ki, iyunun 30-dan etibarən İraq, Suriya, Sudan, Liviya, Somali və Yəməni vətəndaşlarının ABŞ-a girişi qadağandır.

Yeni şərtlərə görə, viza qadağası tətbiq olunan 6 ölkənin vətəndaşları səfər üçün yaxın qohumlarının (valideyn, uşaq, arvad, kürəkən, gəlin, bacı ya qardaş) ABŞ-da yaşadığını sübut etməli olacaqlar.

Qadağa 4 ay qüvvədə qalacaq.

Həmçinin qaçqınların ABŞ ərazisində 120 gün qalmasına imkan verən programın da icrasına son verilib.



Gürcüstanı dollar daşıyan dəstə tutulub - aralarında gömrük postunun rəisi də var

Sadaxlı Gömrük Postunun rəisinin evindən 800 min, maşınından 100 min dollar götürülüb

Azərbaycan-Gürcüstan sərhədindəki Sadaxlı Gömrük Postunun rəisi Mehmandar Həsənov saxlanılıb. Onun iş yerində, maşınında və evində axtarış aparılıb. Verilən məlumatlara görə, əməliyyatı Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşları gerçəkləşdirib. İddia olunur ki, M.Həsənovun maşınından 100 min, Ağstafadakı evindən isə 800 min dollar götürülüb. Əməliyyat zamanı gömrük postunun rəisi ilə yanaşı, bir neçə qaçaqmalçı da saxlanılıb. Həmin şəxslərin müəmmadi olaraq Azərbaycandan Gürcüstanı və geriyyə qaçaqmal daşıdıqları, əsasən ölkədən böyük məbləğlərin çıxarılması ilə məşğul olduqları haqda məlumatlar var.

Bildirilir ki, M.Həsənovun həmin şəxslərə dəstək verdiyi haqda çox ciddi məlumatlar olduğu üçün məsələ araşdırılıb və əməliyyatın gerçəkləşdirilməsi

qərarı verilib. Əməliyyat zamanı M.Həsənovla yanaşı, 4 şəxs də tutulub. Həmin şəxslərin Gəncə sakinləri olduqları da bildirilir. Hazırda M.Həsənov istinta-

qa cəlb olunsada, bərsində həbslə əlaqəli olmayan tədbir seçilib. 4 Gəncə sakini isə həbsdədir. Tutulanlar ölkədən külli miqdarda pul vəsaitlərini - əsasən dollar şəklində çıxarıb və ölkəyə qaçaq yolla mobil telefon, psixotrop maddələr daşıyıblar. Ağstafada dolaşan söhbətlərdən belə aydın olur ki, M.Həsənov ona etibar edilən postdan tez-tez öz şəxsi maraqları üçün istifadə edib. Onun tapşırığı əsasında istənilən maşın heç bir yoxlama aparılmadan Gürcüstan ərazisinə adla-

ya bilib. Gürcüstan tərəfindəki postdan belə həmin maşınların yoxlamasız keçməsinə M.Həsənov təmin edə bilirmiş. İddialara görə, M.Həsənovun özünün xüsusi maşınları olub. Həmin maşınlar Gürcüstanı və geriyyə heç bir yoxlamadan keçmədən sərbəst hərəkət edə bilirmiş. Həmin maşınlar vasitəsilə daşınların nədən ibarət olmasını istintaq araşdırır.

Qeyd edək ki, 2013-cü ilin sentyabrında Gürcüstan-Ermənistan sərhədindəki Sadaxlı gömrük-buraxılış məntəqəsinin



rəisi Kaxaber Musenidze saxlanılmışdı. Məntəqə rəisi Kaxaber Musenidze vəzifəsindən sui-istifadə ittihamı ilə Gürcüstan Maliyyə Nazirliyinin İstintaq İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən tutulmuşdu. Həmin dövrdə yayılan məlumatlarda bildirilirdi ki, istintaq nəticəsində gömrük-buraxılış məntəqəsinin növbə rəisi Kaxa Arçvadze də cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib. “İstintaqın gedişi zamanı məlum olub ki, 2013-cü il sentyabrın 21-də Sadaxlı gömrük-buraxılış məntəqəsinin rəisi Kaxaber Musenidzenin tapşırığı ilə məntəqənin növbə rəisi Kaxa

Arçvadze vəzifəsinin icrası zamanı müvafiq gömrük və bəyətliq sənədləri olmadan satış məqsədilə müxtəlif növ dekorativ quşlar yüklənmiş və ümumi dəyəri 10 min 103 lari (6 min dollara qədər) olan, iş adamına məxsus avtomobili gömrük yoxlama və nəzarəti olmadan buraxıb”, deyərək nazirliyin məlumatında bildirilirdi.

Qeyd edək ki, M.Həsənov YAP-ın Siyasi Şurasının üzvü Mələhət İbrahimqızının (Həsənova) qardaşıdır.

Xəbərlə bağlı rəsmi mövqeləri də öyrənməyə çalışırıq.
□ E.HÜSEYNOV



Kölgəlikdəki qorxaqlar

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dövlət qəzetlərindən birində Bakı şəhərinin bərbad arxitekturası təndiq ediləndir. Yazır ki, hər bir oğruya icazə verilib, kefləri istəyən yerdə göydələnlə oxşar binalar düzəldilər. Deyir baxırsan birqatlı binalar arasından adda-budda 16, 24 qatlı binalar çıxır. Yazır bina qayırlar, ancaq gələcək məktəbi-zadə nəzərə almayıblar.

Tənqid yaxşı şeydir, ancaq dövlət mətbuatı bu halda elə bil ki, bir az gecikibdir. Bakı şey olub, qapı örtüləndən sonra (məşhur məsələ yüngülvari əl gəzdirsək) səs-küy salmağın mənası nədir? Üstəlik, bu səs-küy də yalandan qopubsa, saxta, fonogram, xoruzburaxma səsləridir. Çünki qəzet Bakının xarici görkəminin, dizaynının əndirəbadi günə düşməsinə yazır, ancaq bunu eləyənləri adbaad göstərə bilmir. Sanki Mars planetindən gələn yaşıl rəngli, dördgözlü, şelpəqulaqlı, yeddiaşlıq varlıqlar uçan boşqablardan əllərində sərəncəmlə eniblər məhəllələrə, lazer silahıyla qədim binaları dağıdıb əvəzində göydələnlər qondarıblar.

İnsafən, o adamların adlarını heç mən də çəkə bilmirəm. Ancaq hər halda, mənim statusumla dövlət qəzetinin statusu arasında gərəkdir azca da olsa fərq olaydı. O vəzifəli adamlar ki, paytaxtın dizaynını kor gününə qoyublar, onları barmaqla, tsuylayaraq göstərməyə gərəkdir dövlət qəzeti qorxmasın.

Fikrimcə, belə qorxaqlığın yaranmasında iqlim dəyişiklərinin rolu böyükdür. Bu il yay gəlmək bilmir, az qala hər gün bulud, yağış, külək-zad olur. Hətta paytaxtın bir neçə rayonuna göydən ilan-qurbağa yağır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti Akif müəllim bu xüsusda belə söyləmişdir ki, iqlim dəyişmələri bizim Günəş enerjisindən səmərəli yararlanmağımıza da maneçilik törətməkdədir. Deyir Günəş enerjisi panelləri quraşdırmışıq, ancaq indi də Günəş çıxmır.

Böyük dərdədir. Necə deyər, göydən filan qəddər filan şey düşsə biri bizə qismət olmaz, ancaq bir dəne behman şey düşsə bir yerimizə girəcəkdir. *(Belə müdrik ata sözü müəllimə vardır, dövlət sirri olduğundan tam açıqlamasını vermək imkanımız olmadı, bilənler bilməyənlərə danışsın, bu köşəni də yola verək getsin, Allah sizə kömək olsun, uzaq ölkələrdə bu yazını oxuyanların ruhlanna da bir salavat çevirək, ilahi, amin!)*

Bir dəfə kimsə hesablamışdı, 19-cu əsrdən bəri Bakı ətrafından 1 milyard tona *(ya da barelə - dəqiq xatırlamıram)* yaxın neft çıxarılbır. Ancaq o boyda neftin gəlirindən yetim azərbaycanlılara iki cüt bir tək sınıq, dalı deşik vanna qalıbdır. Neft çəzəndən sonra ümid edirdik alternativ enerjiden yarıyırıq, buyur, bu zaman da Günəş, türkün məsəli, dalını üz çevirib deyir enerji vermərəm. Sizi inandırırım, sabah ümumən təzək enerjiyinə keçməyi planlaşdırırsaq inəklər hamısı qəbizliyə düşər olacaqdır. Bu qəddər bəxtsizlik, talesizlik olarmı?

Belə talesizlik qorxaqlığa, gözüqıpqılığa səbəb olur, nəticədə dövlət qəzetinin müxbiri də fikirləşir ki, Filankəs müəllimin adını yazıda çəksəm bəlkə Günəş tamam batdı? Nə etmək olar? Hansı tərəfdən baxsan ip ucu, çıxış yolu görünür. Bizdən ötrü tunelin sonundakı işıq həmişə qarşıdan gələn qatarın işığı olubdur. Bu "ışıqlar", "xilaskarlar", "qurtuluşçular" gəlib milləti əzib, tikələrini relslərə yapışdırıb keçib gediblər. Keçib getməyənləri, üstümüzə dayananları, ağırlıq altında əzablarımıza, şpallara axan qanıma baxıb həzz alanları da olub.

Dövlət qəzeti qorxaqdırsa, özünü müstəqil sayan jurnalistlər də sinikdir. Xalqın ağır günündə onunla məzələnməkdən həzz alırlar. Hansısa saytda bu günlərdə başlıq gördüm: "Nazir Natiq Əliyevi kim əvəz edir?". Belə sual qoyan jurnalistə nə deyəsən? Elə bil bizdə hansısa nazir kreslodə öləndə onu mütləq kimsə əvəz edirmiş.

(.....)

Xəbər verildiyi kimi, israili politoloq Aviqdor Eskin işğal altındakı Dağlıq Qarabağdadır. İlk baxışda nonsens kimi görünə bilər bu qanunsuz ziyarət. Ən azı ona görə ki, hazırda yüksəliş dövrünü yaşayan İsrail-Azərbaycan əlaqələri müstəqillik dövründə az qala, pik həddinə yaxınlaşmaqdadır.

Və birdən Aviqdor Eskin ad-soyadlı bir yəhudi politoloq Xankəndində peyda olur və üstəlik, öz soydaşı - hazırda Bakıda məhkəməsi başlamış Aleksandr Lapşinsayağı bizə qarşı, dövlətçiliyimizə qarşı tənqidçi gedişlər edir, Azərbaycanın Cənub Məcəlləsinin konkret maddələrinə tuş gələnlər avontürüst açıqlamalar verir.

Məsələn, Xankəndində separatçıların lideri, Azərbaycan həbsxanasının çoxdan danıxdığı Bako Saakyanla görüşən Aviqdor Eskin deyib ki, guya onun ölkəsinin (yəni İsrailin - red.) "iki erməni dövləti ilə işləmək təcrübəsi və istəyi var" və onu əsla Azərbaycanın bu barədə nə düşündüyü maraqlandırmır.

Erməni KİV-lərinin məlumatına görə, Xankəndində "tərəflər erməni-İsrail əlaqələrinin aktivləşməsi, perspektiv əməkdaşlıq məsələləri" müzakirə edib. Hərçəh, acından ölənlər və heç bir ciddi təbii qaynağı, Azərbaycanın inkişaf perspektivi olmayan "iki erməni dövləti"nin imkanlı İsrailə hansı effektiv əməkdaşlığının ola biləcəyi böyük sual doğurur.

Bəlkə də Eskinin bu qanunsuz səfərini hazırda məhkəməsi gedən soydaş Lapşinə görə bir növ revanş cəhdi, Bakıya qarşı qisas aktı kimi də qəbul etmək olardı. Amma və lakin bu Moskva əsilli yəhudinin keçmişinə, tərcümeyi-halına nəzər salanda göz önünə başqa mənzərə və mətləblər gəlir. Sən demə, Eskin hardan pul iyi gəlir, oranı tərcih edən birisi imiş.

Təsədüfi deyil ki, tanınmış israili ekspert Yakov Kedmi onu olsa-olsa "haqqı ödənen tənqidçi" adlandırır (haqqin.az) "Fikrimcə, onun heç bir siyasi iradəsi yoxdur. O, özündən "partlayış" düzəldir özünə diqqət cəlb edir, sonra isə buna görə ödəniş sırası gəlir. O, bununla yaşayır, bu, onun işidir" - Kedmi qeyd edib. Bunun ardınca o, kifayət qədər açıq şəkildə işarə edir ki, Eskin, ümumiyyətlə, "Şabak" Ümumi Təhlükəsizlik Xidmətinin agentidir de ola bilər.

Bu zətin xarakterini açan daha bir detal: qeyd edilir ki, anti-İslam və anti-Ukrayna bəyanatları ilə məşhur olan Eskin Dağlıq Qarabağa kimi Türkiyədə olub, ondan sonra qəfildən Türkiyəyə önlü açıqlamalar verir. Təəccüblüdür müki, o, artıq indi fərqli cür danışır, Azərbaycan əleyhinə gedir? Xeyr. Çünki ermənilər, görünür, ona daha çox para ödəyiblər.

Rusiyalı tanınmış teleaparıcı Maksim Şevçenko isə haqqin.az-a müsahibəsində bu yəhudini böyük avontürüst və bir neçə xüsusi xidmətin agentini adlandırır. "Madam ki, o, Qarabağdadır, deməli, bu səfərə görə ona ödəniş ediblər" - Şevçenko bildirir.



Aviqdor Eskin

Haqqı ödənen şantajçı, agent, yoxsa politoloq - Bakının İsrailə arasını vurmaq istəyən yəhudi kimdir?

Lapşinin uğursuz davamçısı Aviqdor Eskin haqda ilginclik faktlar; o, Qarabağa qanunsuz səfər etməyə bilərdimi?

Quru sözcülük kimi çıxması deyər, siyasi şərhçi Eskinlə bağlı belə bir əhvalat da danışsın: "1997-ci ildə, "Nezavisimaya qazeta"da işləyərkən mən onun bir məqaləsini dərc etməkdən imtina edəsi oldum. O zaman o, mənim yanıma gələrək, hiddətlə demişdi ki, çəçen uşaqları (onda dəhşətli müharibə gedirdi) İsrailə mülaləcə alır və bu, biabırılıqdır - gələcək terrorçuları İsrailə necə mülaləcə etmək olar? Yəni ki, onları təcili şəkildə İsraildən, İsrail kurortlarından qovmaq, mülaləcə almalarını qadağan etmək lazımdır. Mən onu redaksiyadan qovdum və dedim ki, bir daha redaksiyada belə mətnlərlə peyda olmasın, onları dərc etməyəcəyəm".

Ona görə də Eskinin Dağlıq Qarabağda peyda olması Şevçenkoya təəccüblü gəlmir: "Bu adam avontürüst və boşboğazdır və orada nə deyəcəksə, hamısı sayıqlamadır. İsrailə möhkəm strateji əlaqələri olan sizin (Azərbaycanın - red.) hökumətinə isə yəhudilərin Qafqaza, Azərbaycana münasibətdə siyasəti ilə bağlı nəticələr çıxarmaq lazım gələcək. Eskin ifrat şəkildə Qafqaza nifrət edir və əlindən gələni edir ki, onun xristian və müsəlman xalqlarının arası dəysin. Bu birmənalı şəkildə erməni millətçi dairələri tərəfindən haqqı ödənməmiş tənqidçi və avontürüst bir səfərdir".

Eskinin qanunsuz Qarabağ ziyarətini məhz indiyə təsadüf etməsini həm də İsrailin İrana qarşı müharibə hazırlıqları üçün olması ilə əlaqələndirənlər

də var. Onların fikrincə, mövcud durumda İranın öz qonşuları ilə münasibətlərinin korlanması İsrailə əl verir. Bu üzdən özünün ən ucuz tənqidçilərə belə gətməyə hazır olan təsir agentlərini həmişə prosesə qoşmağa hazırıdır.

İranla bağlı bu versiyanın həqiqət yükünün nə qədər ciddi olduğunu söyləmək çətindir. Dəqiq oları odur ki, Aviqdor Eskin ən əvvəl Bakı ilə Təl-Əvivin münasibətlərini korlamağı hədəf seçib - ona havadarlıq edən

erməni dairələrinin başlıca hədəfi də, zətən, budur.

Ancaq biz sovet əsilli başqa bir Aviqdor da tanıyıyıq: Aviqdor Liberman - İsrailin keçmiş xarici işlər, indi isə müdafiə naziri. Azərbaycanın lobbistlərindən biri. Bunu da boşuna xatırlatmadıq. O mənada ki, bu Aviqdor o Aviqdora yəqin ki imkan verməz ki, Bakının yəhudi dövləti ilə münasibətləri korlansın. Özü də kime görə - haqqı ödənen bir tənqidçi-avontürüstə və şantajçıya görə.

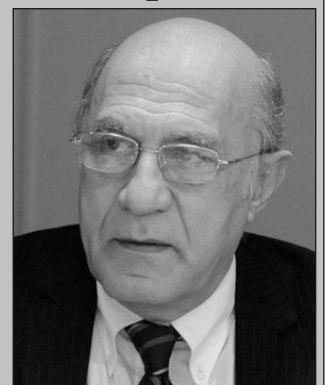
□ **Siyasət şöbəsi**

"Moskva bilir ki, Bakı Qarabağı azad edəcək" - politoloq

"Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin alovlanmasını istəmir". Bu sözləri axar.az-a açıqlamasında politoloq Fikrət Sadıqov deyib. Politoloq Azərbaycanın bu yaxınlarda Moskvadan yeni silahlar almasının kommersiya əsasında olduğunu bildirsə də, məsələnin başqa tərəflərinə də işıq salıb.

"Moskva regionda münaqişənin alovlanmasını istəmir. Çünki Rusiyada yaxşı dərk edirlər ki, müharibə Kremlin maraqlarına cavab verməyəcək. Azərbaycanın Rusiyadan müasir silahlar alması o deməkdir ki, Bakı mübarizəni davam etdirəcək və bütün vasitələrdən istifadə edib torpaqlarını azad edəcək. Məhz buna görə də Azərbaycan hazırda hərbi potensialını artırır. Moskva da bilir ki, Azərbaycan torpaqlarını Ermənistandan asanlıqla azad etməyə qadirdir və bunu edəcək", - deyər qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya bundan sonra da balans saxlamaq üçün Azərbaycana ödənişli şəkildə, Ermənistanı kifayət qədər aşağı qiymətlərlə silah göndərməkdə davam edəcək: "Bu, Rusiyanın Cənubi Qafqaz siyasətinin tərkib hissəsidir".



Fikrət Sadıqov

Iyulun 30-da Milli Məclisin növbədənənar sessiyasının sonuncu iclası spiker Oqtay Əsədovun sədrliyi ilə keçirildi. Birinci vitse-spiker, Məhkəmə-Hüquq Şurasının üzvü Ziyafət Əsgərov Azərbaycanın məhkəmələri və onların çıxardığı qərarlar barədə danışdı.

O bildirdi ki, məhkəmə sistemə kölgə salmaq məqsədilə bəziləri Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin Azərbaycanla bağlı çıxardığı qərarların sayının çox olduğunu bildirir: "Amma Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin rəsmi statistikalarına baxdıqda aydın görmək olar ki, Avropa ölkələri ilə bağlı qəbul edilən qərarların sayı Azərbaycanla bağlı qəbul edilən qərarların sayından çoxdur. Belə ki, çıxarılan qərarların sayına görə Rusiya, İtaliya və Özbəkistan, Yunanistan öndə gedir. 2016-cı ildə Avropa Məhkəməsində Azərbaycanla bağlı cəmi 16 qərar qəbul olunub, ancaq Avropa ölkələri ilə bağlı qərarların sayı 40-dan çoxdur. Əhalisinin sayı demək olar ki, Azərbaycanla eyni olan Bolqarıstana qarşı 33 qərar çıxarılıb. Azərbaycanda məhkəmə sisteminə islahatlar uğurla davam etdirilir".

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirdi ki, 10 il müddətində təyin olunmuş hakimlərin səlahiyyət müddəti bitib və onların bir çoxlarının səlahiyyət müddəti artırılmalıdır. Bundan sonra Şəlalə Məmmədova, Tahir Kazımov, Əhməd Nurməmmədov, İmran Hacıqayıbov və digərlərinin namizədliyini təqdim etdi, həmçinin səlahiyyətləri bitənlərin adlarını açıqladı.

Spiker O.Əsədov isə yeni təyinat alan hakimlərə xitabən "arzu edirəm ki, tərəziniz həmişə düz olsun, ürayiniz təmiz olsun. Sizi təbrik edirəm, gedə bilərsiniz" deyə bildirdi.

Milli Məclisdə "Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi də müzakirəyə çıxarıldı.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə məruzə edəndən sonra maliyyə naziri Samir Şərifov çıxış etdi. Bildirdi ki, 2017-ci ilin dövlət büdcəsinin 1 milyard 41 milyon manat məbləğində artırılması, 231 milyon məbləğdə xərclərin isə strukturunun dəyişdirilməsi və yenidən bölüşdürülməsi nəzərdə tutulur: "2017-ci ilin yenidən baxılacaq dövlət büdcəsinin xərclərində əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirlərinin maliyyələşdirilməsinə, o cümlədən ünvanlı sosial yardımın təyin edilməsi məqsədilə ehtiyac meyarının həddinin 105 manatdan 116 manata artırılması üçün 32,2 milyon manat, sosial mənzil tikintisi ilə bağlı əhalinin ehtiyaclarının daha geniş şəkildə ətəat edilməsi və vətəndaşların güzəştli şərtlərlə mənzil əldə etməsi ilə bağlı xərclərin artırılması üçün 50 milyon manat, ölkəmizin 14 rayon və şəhəri üzrə yeni tikilmiş uşaq bağçalarının istismara verilməsi ilə bağlı xərclərin



Milli Məclisin sessiyası

qalmaqallı çıxışlarla yekunlaşdı

Təkliflər və qanun layihələrinin müzakirəsində mövqelər haçalandı; Qüdrət Həsənquliyev məmurların yaltaqlanmasına qadağa qoyulmasını təklif etdi

maliyyələşdirilməsinə və hazırda fəaliyyətdə olan uşaq bağçalarının, uşaq texniki yaradıcılıq mərkəzlərinin, ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin və bəzi təşkilatlar üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi üçün cəm olaraq 68,0 milyon manat vəsait yönəldiləcək. Bundan başqa, 2016-cı il ərzində ARDNŞ tərəfindən istehsal olunan təbii qazın daxili bazarda maya dəyərindən aşağı qiymətə satışına görə yaranmış zərərin örtülməsi üçün dövlət büdcəsindən 250 milyon manat subsidiyanın ayrılması məqsədəuyğun hesab edilib. Həmçinin lisenziyası ləğv edilmiş 11 bank üzrə əmanətçilərin qorunan əmanətlərinin 100 faiz ödənilməsi üçün Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən cəlb edilmiş kreditlərin bağlanması üçün fondun nizamnamə kapitalının 546 milyon manat artırılması nəzərdə tutulub. 2017-ci ilin yenidən baxılacaq dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinə əlavə 191 milyon manat vəsait yönəldiləcək ki, bu da təsdiq edilmiş göstəriciyə nisbətən 7,6 faiz çoxdur. 2017-ci il dövlət büdcəsinə yenidən baxılma zamanı xarici dövlət borclarının yuxarı həddinin artırılması, yeni "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sağlamlaşdırılması tədbirləri çərçivəsində Bankın 2383,4 milyon ABŞ dolları məbləğində dövlətin üzərinə keçəcək borclarının ödənilməsi məqsədilə avro-bondların emissiyası həyata keçiriləcək". **S.Şərifov bildirdi ki, bununla əlaqədar olaraq 2017-ci il üzrə qanunla təsdiq edilmiş xarici dövlət borcların**

masının yuxarı həddi 4 milyard manat artırılaraq 4,5 milyard manata çatdırılacaq: "Bundan başqa, ölkədə yol infrastrukturunun tikintisi və yenidənqurulması, həmçinin onlara xidmətlə bağlı xərclərin 36,0 milyon artırılması nəzərdə tutulub. Ölkəmizin xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında çalışan əməkdaşların əməkhaqlarının tənzimlənməsi, həmçinin bu səfirlik və konsulluqlarda təsis olunacaq ticarət nümayəndələrinin saxlanması üçün 14,1 milyon manat, dövlət büdcəsinin ehtiyat fondunun xərclərinin 1,5 milyon manat və digər zəruri xərclərin 5 milyon manat artırılması nəzərdə tutulur. Yenidən baxılma ilə 2017-ci il dövlət büdcəsi xərclərinin 1.041 milyon manat artırılaraq 17 941 milyon manata çatdırılması nəzərdə tutulur ki, bu da 2017-ci il üçün təsdiq edilmiş dövlət büdcəsinin xərclərinə nisbətən 6,2 faiz çox olacaq. 2017-ci ilin yenidən baxılacaq dövlət büdcəsinin gəlirləri gözlənilən ümumi daxili məhsulun 25,2 faizini təşkil etməklə mütləq ifadədə 16766,0 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, bu da 2017-ci ilin təsdiq olunmuş proqnozu ilə müqayisədə 511 milyon manat və ya 3,1 faiz çoxdur. Həmin artım Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının mənfəətindən ayırmalar üzrə 250,0 milyon manat, Vergilər Nazirliyi üzrə 135,0 milyon manat, Dövlət Gömrük Komitəsi üzrə 50 milyon manat və büdcə təşkilatlarının büdcədənəkar gəlirləri üzrə 76 milyon manat təşkil edəcək".

Maliyyə naziri deputatlarından qanun layihəsinə səs ver-

mələrini xahiş etdi.

Deputat Qüdrət Həsənquliyev bildirdi ki, gələn il Azərbaycanın iki keçmiş prezidenti - Əbülfəz Elçibəyin 80, Heydər Əliyevin 95 yaş tamam olacaq. Növbəti il isə Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin yubileyi qeyd olunacaq. Deputat tarixi şəxsiyyətlərin adlarının əbədiləşdirilməsini təklif etdi: "Onsuz da Azərbaycan universitetlərin sayına görə qonşu ölkələrlə müqayisədə geridə qalır. Biz yubileylər münasibətilə hər üç tarixi şəxsiyyətin adına yeni universitetlər açılabilir. Bu, həm onların ruhunu şad edər, həm də ali məktəblərin və tələbələr sayına görə irəliyə doğru addım atmış olar. Mən başa düşürəm, YAP üzvlərinin Əbülfəz Elçibəyə münasibəti fərqlidir. Amma mərhum prezident Heydər Əliyev Əbülfəz Elçibəyin dəfninə qatılmaqla ona verdiyi dəyəri nümayiş etdirib. Eyni zamanda Əbülfəz bəy də Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etməklə çox ciddi addım atmışdı. Zaman onsuz da bütün bunların qiymətini verəcək. Amma bizlər bunu nə qədər tez etsək, cəmiyyətimizin xeyrinə olar".

Bu fikirlərə YAP-ın icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzovdan reaksiya gəlirdi. O qeyd etdi ki, deputat hərəkatı Q.Həsənquliyevin dediklərindən fərqli olaraq, ulu öndər Heydər Əliyevin digərləri ilə müqayisə edilməsi düzgün deyil: "Çünki ulu öndəri Azərbaycan xalqı hakimiyyətə qayıtarıb. Xaosun, separatizmin, ölkəmizə müstəqilliyinin təhlükə altında olduğu zamanda ulu öndər hakimiyyətə gələrək Azərbaycanı xilas etdi. Ulu öndər hakimiyyətə gəlməklə təkcə Azərbaycanı deyil, eyni zamanda bu-

günkü və o zamankı hakimiyyətdə olan müxalifəti xilas etmiş oldu. Yəqin ki, Surət Hüseynov tərəfindən Azadlıq meydanında dar ağacları quruluşu və o ağaclardan kimlərin asılacağı bəlli idi. Odur ki, ümummilli lider müxalifətdə olanları xilas etdi. Buna görə də ulu öndərin adı əbədiləşdirilməli, onun adına məktəb, universitet olmalıdır. Çünki ulu öndər xalqın ən ağır vəziyyətində onun yanında olub".

Deputat Rəşad Mahmudov vacib bir məsələyə toxundu. Bildirdi ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarına görə, ümumi daxili məhsulun 5 faizindən daha aşağı büdcəsi olan səhiyyənin xidmətinin keyfiyyətindən söhbət ge-

Səsvermə ilə Azərbaycan ordusunun 100 illiyi ilə bağlı orden və medallar təsis olunması barədə prezidentin təqdim etdiyi qanun layihəsi qəbul olundu.

Ardınca səs-küylü layihələrdən biri - "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının etik davranış qaydaları haqqında" qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarıldı. Spiker Oqtay Əsədov ilk oxunuşdan sonra onun adından guya qanun layihəsinin əleyhinə olması barədə mətbuatda yazılanlara etiraz etdi. O bildirdi ki, bu, referendumdan irəli gələn qanun layihəsidir, sadəcə, onun yumşaldılmasını, yenidən işlənməsini zəruri sayıb.

Komitə sədri Əli Hüseynli də onun fikirlərini təsdiqlədi: "Bu layihə ancaq deputatların etik davranışını müəyyən edir, bu kateqoriyaya aid olmayan məsələlər isə layihədən çıxarılıb. Hədiyyələrlə bağlı layihədəki maddə müzakirələrə səbəb olduğundan ona da düzəliş edilib".

Yenidən söz alan deputat Qüdrət Həsənquliyev spikerə xüsusi təşəkkür etdi: "Oqtay müəllim, sizin tövsiyələrinizlə qanun layihəsi xeyli yüngülləşdirilib. Ona görə də biz üçüncü oxunuşda da qanun layihəsini qəbul edə bilərik".

Daha sonra Q.Həsənquliyev deputatlarla və məmurlara yaltaqlığın qadağan olunması ilə bağlı maraqlı fikirlər səsləndirdi: "Bizdə hansısa məmur rəhbərə yaltaqlanmaq üçün deyir ki, Azərbaycanda bir kişi var. Ola bilər ki, o, özünü kişi saymır, özü bilər. Ancaq biz hamımız özümüzü kişi hesab edirik. Bizim ölkəni təhlükələrdən qoruyan generallımız, kişilərdir. Bu, yaltaqlığın ən iyrenc formasıdır. Bu adam fikirləşmir ki, evə gedəndə uşaq ondan soruşa bilər ki, bəs sən özün kimsən? Bunu deməkdə məqsəd var, bizim məmurlar yaltaqlananda heç olmasa bilsinlər ki, hansı formada yaltaqlanmaq lazımdır. Ona görə də biz açıq formada yazsa bilərik ki, deputat yaltaq olmamalıdır". Q.Həsənquliyev məmurun "mən yaramaz rüşvətxoram" etirafını da dilə gətirdiyini xatırladı, belələrinin cəzalandırılmalı olduğunu bildirdi.

Spiker maraqlı reaksiya verdi: "Sənin ürəyin doludur, bilərəm haradan gəlir, amma yaltaqlığın şkalasını göstər, qırmızı, yaşıl, sarı, biz də baxaq". Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi ikinci və üçüncü oxunuşlarda qəbul olundu. Bundan sonra spiker Oqtay Əsədov sessiyayı bağlı elan etdi, ancaq deputatların 15 iyuladək işləyəcəyini bildirdi. Sessiya dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başa çatdı. **□ Elşad PAŞASOV**



Nigar İsmayilzadə XALQXEBE

Diplomatın bacısı tələbənin 3 ilədək həbsini tələb edir

Elçin Sadıqov "ədalətsiz məhkəmə gedir" deyir, Təhsil Nazirliyi isə...

BDU-nun dekan müavini ilə tələbə arasındakı münaqişə artıq bir müddətdir ki, mətbuatın gündəmindədir. BDU-nun İlahiyyat fakültəsinin 4-cü kurs tələbəsi Zəka Mirağayev mətbuata açıqlamasında fakültədə rüsvət hallarının olması ilə bağlı açıqlama verərək bu işdə dekan müavini Nigar İsmayilzadənin adını hallandırır. N.İsmayilzadə Yasamal Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək Z.Mirağayevin ona böhtan atdığı, ağır cinayət törətməkdə ittiham edərək təhqir etdiyini bildirir.

İyunun 29-da Yasamal Rayon Məhkəməsində Nigar İsmayilzadənin xüsusi ittiham qaydasında verdiyi şikayət üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Hakim Azər Tağıyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmə istintaqı tamamlandı. Şikayətçi N.İsmayilzadənin vəkili Kamandar Nəsimov çıxış edərək Z.Mirağayevin müsahibələrində dekan müaviniyə böhtan atdığı deyib və əvəzində onun həbs olunmasını istəyib: "Bu adam ancaq cəzaçəkmə müəssisəsində ağıla gələ bilər. Ora düşəndən sonra əməlinin nəticəsinə düşsünə bilər".

N.İsmayilzadənin digər vəkili Sadiq Rəsulov da Zəka Mirağayevin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmasını xahiş edib. Nigar İsmayilzadə də vəkillərinin çıxışı ilə razılaşdığını deyib.

Z.Mirağayevin vəkili Elçin Sadıqov çıxış üçün vaxt istəyib. Məhkəmə prosesi iyulun 7-də davam etdiriləcək.

"Yeni Müsavat"a açıqlama verən vəkili Elçin Sadıqov tələbəni 3 il 6 ayədək həbs cəzası gözlədiyini dedi: "147.2-ci maddəsinə görə, 3 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə və islah işləri nəzərdə tutulur. 148-ci maddəyə görə, 3 il 6 ayədək azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulur. Hazırda Zəka Mirağayevi 3 il 6 aya qədər həbs cəzası gözləyir. Amma məhkəmə kobud qanun pozuntuları ilə getdi. Hətta qanun qəti şəkildə yol vermədiyi halda, məhkəmə baxışına 148-ci maddə də əlavə olundu. Məhkəmə icraatı da bunu qəbul etdi. Halbuki qanun buna yol vermirdi. Məhkəmənin bu cür qanunsuz getməsi sifarişin olduğunu göstərir. Düzü, belə bir təhlükə var ki, Zəka Mirağayev azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunaçaq. Məhkəmə tamamilə haqsız, ədalətsiz aparıldı. Təbii ki, biz bundan Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə də müraciət edəcəyik. Əvvəlcə apelyasiyaya, təmin olunmasa kasasiya şikayəti, sonra Avropa Məhkəməsinə müraciət edəcəyik".

Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Cəsarət Valehov isə bu məsələnin universitetin daxili prosedurları ilə bağlı olan bir məsələ olduğunu dedi: "Bununla bağlı universitetə müraciət edin".

Xatırladaq ki, N.İsmayilzadə Azərbaycanın Yaponiyadakı səfiri Gürsel İsmayilzadənin bacısıdır.

□ Günel MANAFLI

Bu günlərdə çapdan çıxmış "Haqq-na-haqq seçilər haqq divanında" kitabı qərbi azərbaycanlıların böyük bir kəsinin ciddi etirazına səbəb olub. 100-ə yaxın qərbi azərbaycanlı ziyalı toplantı keçirərək kitabda tanınmış aşuqlar haqda yanlışlıqlara və Qərbi Azərbaycanda qədim türk adlarının erməniləşdirilməsinə etiraz ediblər.

Məsələnin biabırçı tərəfi odur ki, kitabın müəllifi Atatürk Mərkəzində çalışan Nazir Əhmədli, elmi redaktoru Atatürk Mərkəzinin sədri, deputat, akademik Nizami Cəfərov, rəyçisi isə AMEA-nın Folklor İnstitutunun xarici əlaqələr departamentinin rəhbəri Əli Şamildir.

Toplantıda jurnalist Mürvət Yusifov, şair Niftali Göyçəli, tədqiqatçı-jurnalist Qabil Zimistanoglu, el ağsaqqalı Sahib Musayev çıxış edərək kitabın çapının bir missiya olduğunu vurğulayıblar. Çıxışçılar qeyd ediblər ki, 2017-ci ilin iyununda çap olunan kitabda istinadların 90 faizi Ermənistan Milli Arxivində saxlanıldığı iddia olunan sənədlərdir. Sual edirlər ki, müəllif həmin sənədləri hansı yolla əldə edib. Və həmin sənədlərə istinad edib Azərbaycan tarixini saxtalaşdıranlara dəstək verməkdə məqsədi nədir?

Kitaba elmi redaktorluq edən Nizami Cəfərov da, rəyçi Ə.Şamil də bu mənbəni etibarlı mənbə kimi qəbul ediblər. Qeyd edək ki, kitabda Göyçədə yaşayıb-yaradan ustad sənətkarlardan Ağ Aşıq Alahverdinin, Aşıq Alinin, Dədə Ələsgərin doğum tarixləri saxtalaşdırılıb və onların həyatları haqda yanlış, aşağılayıcı məlumatlar verilib. Məsələ təkəcə bununla bitməyib. Göyçədə yaşayan yerli türk əhalisinin sayı kəskin şəkildə azaldılıb. Bu kitabı oxuyan və tarixi bilməyən şəxslər elə hesab edər ki, uzun əsrlər Göyçədə ermənilər və qeyri-türklər yaşayıb. Oğuzların məskəni olan Göyçədəki oğuz türkləri haqda heç bir məlumat yoxdur. Kitabda yer alan erməni mənbələrinə istinadlardan belə nəticə hasil olur ki, türklər bu mahlada çox az olublar və hətta gəlmədilər. Burada müəllifin milli təfriqəni süni şəkildə qızdırmaq cəhdləri də hiss olunur. Ümumiyyətlə, kitab təhriflər və saxtakarlıqlarla zəngindir.

Kitabda yazılanlara görə, Göyçə mahalında 999 ailə yaşayıb. Kitaba etiraz edənlər deyirlər ki, Göyçədə 999 deyil, qat-qat çox ailə yaşayıb və mütləq əksəriyyəti yerlilər - yəni türklər olub. N.Əhmədli həmin ailələrin 227 nəfərinin kürd olduğunu erməni mənbələrinə istinadən qeyd edir. Bundan başqa, Göyçədə olmayan erməni kəndlərinin adlarını da kitabda yazır. Əslində isə Göyçəyə 9 erməni ailəsi 1831-ci ildə köçürülüb. Onları da yerli əhali qəbul etmək istəməyib. Çar Rusiyası isə həmin

erməni ailələrin sənətkarlardan ibarət olduğunu qabartmaqla yerli əhalini sakitləşdirib.

Müəllif kitaba elə kəndlərin adlarını daxil edir ki, həmin kəndlərin əksəriyyətində ya kürdlər yaşamayıb, ya da həmin kəndlər Göyçədə mövcud olmayıb. Ağ Aşığın da kürd tayfasına mənsub olduğu qeyd edilib. Ağ Aşığın nəvəsi, Türkiyənin nüfuzlu universitetlərinin birində dərs deyən pro-

məlum olmayan erməni kəndlərinin adları salınıb. Bir sözlə, Azərbaycanın tərkib hissəsi olan Göyçə tarixi, ədəbiyyatı, coğrafiyası ciddi şəkildə təhrif olunub. Hətta müəllif iddia edir ki, onda Göyçə ilə bərabər Qərbi Azərbaycanın 15 mahalının da kameral siyahısını əks etdirən sənədlər var. Vaxtaşırı bunlar çap olunacaq. Bu isə tədbir iştirakçılarında belə bir sual yaradır ki, N.Əhmədli Ermənistan Milli Arxivinə

Ələsgərin nəticələri Xətai Ələsgərli, Nizami Ələsgərli, Sona Ələsgərova, Nəcmədin Məmmədov və başqaları çıxış ediblər. Çıxış edənlər kitabda dərc olunan məlumatların saxta, ermənilərin maraqlarına uyğun, milli maraqlara zidd olduğunu, uzun illər Göyçə folklorunu araşdıran və ustadların irsinin toplanması ilə məşğul olanların hamısının çəkdikləri zəhmətin üzərindən xətt çəkildiyini qeyd edirlər.

Atatürk Mərkəzi əməkdaşının Göyçə haqda kitabı sət etiraz doğurdu - qalmaqal

Ermənistan Milli Arxivinə istinadla yazılan kitab ermənilərin xeyrinə təhriflərlə doludur...



fessor Elbrus Cəfərov N.Əhmədliyə onun baba, nənə tərəfdən kürdlərlə heç bir əlaqələrinin olmadığını, babası Ağ Aşığın türk oğlu türk olduğu barədə məlumat verib. Buna baxmayaraq, müəllif elə yazdığı üzərində dayanır və bildirir ki, onun istinad etdiyi erməni mənbələri etibarlıdır.

N.Əhmədlinin iddiasına görə, Aşıq Ələsgər 105 yaş deyil, 74 yaş, Aşıq Alı 110 deyil, 77 yaş və Ağ Aşıq isə 106 deyil, 78 yaş yaşamışdır. Hətta bunula kifayətlənməyib, ustadların həyatları ilə bağlı müəyyən məqamları da fantaziyalarını işə salaraq, yanlış şəkildə oxuculara təqdim edir.

Kitabda həmçinin Göyçədə mövcud olan yer-yurd adları da təhrif olunmuş şəkildə verilib. Əlavə olaraq, göyçəlilərə

nə hansı yolla daxil olub, onun istinad etdiyi və etibarlı sənəd hesab etdiyi məlumatı necə əldə edib? Onun istifadə etdiyi sənədlərin hüquqi statusu varmı? Bir də bu kitablar dövlət səviyyəsində nəşr olunmursa, N.Əhmədli çap etdirəcək maliyyə qaynaqlarını haradan tapır? Ona sosial şəbəkədə bu tipli suallar verilsə də, müəllif tərəfindən cavabsız qalıb, yaddır manevrlərdən istifadə edərək sualdan yayınır, sual verənlərlə qovğa edir.

Tədbirdə professor Mubəriz Quliyev, Beynəlxalq Rəssamlar İttifaqının üzvü Nağdli Xəlilov, Qarabağ əli, Heydər Əliyevin "canlı qəhrəmanlıq eksponatı" adlandırıldığı Arif Məhərrəmov, Göyçə ziyalılardan Oruc müəllim, Koroglu Qasımov, Təvəkkül Cəmilli, Müzahim Mehvalıoğlu, Dədə

Müəllifin iddiasından bu qənaətə gəlmək olur ki, 1972-ci ildə o zaman Azərbaycan MK-nın katibi olmuş H.Əliyevin ustad sənətkarın 150 illik keçirilən yubileyi, Ermənistan və Moskvada keçirilən yubiley tədbirləri saxta rəqəmlər əsasında keçirilib. Yəni bir sözlə, bu kitabda hər şeyin üzərindən qırmızı xətt çəkilir. İttifaq dövründə bu siyahının yada düşməməsi, indiki Ermənistan soydaşlarımız deportasiya olunduğu 30 ilə yaxın bir müddətdə erməni arxivlərinin birdən-birə açılması və 16 mahalın əhalisinin kameral siyahısının N.Əhmədlinin əlinə necə keçməsi tədbir iştirakçılarında təəccüb doğurur.

Tədbirdə Sabutay Hacıyevin çıxışı xüsusilə diqqət çəkib. Onun bildirdiyinə görə, şəxsi əlaqələri vasitəsilə Rusiya Federasiyasının Mərkəzi Dövlət Arxivində dəyərli bir məlumat əldə edib. 1879-cu ildə Rusiya imperiyasında çar I Nikolayın əmri ilə əhalinin siyahıya alınması aparılıb. Həmin vaxt Göyçə mahalı Novo Bəyazid uyezdiyə daxil olub. Hazırda həmin arxiv Moskva şəhəri, Bolşaya Piroqovskaya küçəsi 17-də yerləşir. Novo Bəyazid uyezdiyənin tərkibində olan Ağ-kilsə kəndi ilə bağlı olan sənəddə Ələsgər Alməmməd oğlu (yəni Aşıq Ələsgər) 58, həyat yoldaşı Anaxanım isə 50 yaşında göstərilib. Hesablandıqda isə Aşıq Ələsgərin doğulduğu tarix tədqiqatçıların hesabladığı kimi 1821-ci ilə üst-üstə düşür. N.Əhmədlinin istinad etdiyi ermənilərin saxtalaşdırdığı sənədlərin saxta olduğu bir daha üzə çıxır.

Sonda çıxış edənlər kitabı AMEA Folklor İnstitutunun, Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin, Dil və Ədəbiyyat, Tarix institutlarının rəsmi münasibət bildirməsinə istədilər.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV



İyunun 27-28-də Vaşinqtonda Açıq Hökumət Tərəfdaşlığının (AHT) Rəhbər Komitəsinin toplantısında Azərbaycandakı mövcud vəziyyət müzakirə olunub və Azərbaycanın daha 1 il qeyri-aktiv üzvlükdə saxlanması qərara alınıb. AHT rəhbər komitəsinin 22 üzvündən 19-u bu qərarın lehinə, 1 üzv əleyhinə səs verib və 2 üzv isə bitərəf qalıb.

Qərarla qeyd olunur ki, Rəhbər Komitə son vaxtlar Azərbaycan hökumətinin QHT-lərlə bağlı problemlərin həlli istiqamətində atdığı müsbət addımları pozitiv qiymətləndirir və dəyərləndirir. Bu addımlar 2016-2018-ci illər üçün Açıq Hökumət Təşviqinə dair Milli Fəaliyyət Planının hazırlanması ilə bağlı konsultasiya mexanizminin, çoxtərəfli Açıq Hökumət Platformasının yaradılması, qrant müqavilələrinin qeydiyyatı üçün "bir pəncərə" sisteminin tətbiqini ehtiva edir.

Rəhbər Komitə Beynəlxalq Açıq Hökumət Tərəfdaşlığı Təşkilatının Standartlar və Kriteriyalar üzrə Altkomitəsinə 15 sentyabr 2017-ci il tarixə kimi Azərbaycan hökuməti və bütün maraqlı tərəflərin, eləcə də xarici ekspertlərin iştirakı ilə yeni tövsiyələr hazırlanmasını həvəsləndirib. Azərbaycan hökuməti

nə də 1 il müddətində bu tövsiyələrin icrası üçün zaman verilməsi qərara alınıb. Beləliklə, Azərbaycan hökuməti vətəndaş cəmiyyəti tərəfindən qaldırılmış narahatlıqları həll etmək üçün daha 1 illik dövrə malik olacaq.

Eyni zamanda Rəhbər Komitə qərara alıb ki, Azərbaycan hökumətinə verilən əlavə 12 aylıq vaxt məsləhətləşmə başa çatandan sonra hesablanacaq. AHT Rəhbər Komitənin yaydığı bəyanatda həmçinin qeyd olunur ki, Azərbaycan qeyri-aktiv statusunda qalaraq seçkilərdə səs vermək hüququna malik olmayacaq və yalnız AHT tədbirlərinə öyrənmə məqsədləri üçün müşahidəçi statusunda qatılacaq.

Bununla yanaşı, Azərbaycana AHT işçi qrupları, çoxtərəfli tərəfdaşlar və qarşılıqlı səfər mübadiləsi daxil olmaqla,

Vaşinqtonda Azərbaycan müzakirələri - təfəsilat

Açıq Hökumət Tərəfdaşlığında Azərbaycanın qeyri-aktiv üzvlüyü uzadılıb



Əliməmməd Nuriyev

Rəhbər Komitə və Dəstəkləmə Bölməsi texniki yardımlar göstərəcək.

Beynəlxalq Açıq Hökumət Tərəfdaşlığı Təşkilatının (AHT) Rəhbər Komitəsinin bu qərarını şərh edən Açıq Hökumət Platformasının koordinatoru Əliməmməd Nuriyev "Yeni Mü-

savat" a açıqlamasında bildirdi ki, son 1 ildə vətəndaş cəmiyyəti və Azərbaycan hökuməti bu istiqamətdə çox məhsuldar işləyib: "AHT Rəhbər Komitəsinin qərarında bu müsbət məqamlar vurğulanıb. Qeyd edim ki, 29 mayda AHT nümayəndə heyətinin Bakı səfəri zamanı Açıq Hökumət Platforması üzvləri ilə görüş keçiriləndə, biz bütün bu məsələləri onların diqqətinə çatdırmışdıq. Rəhbər Komitənin qərarı Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin və hökumətinin uğuru kimi qiymətləndirilməlidir. Çünki MHŞT-də olduğu kimi Azərbaycanın AHT-də fəaliyyətinin dayandırılması üçün çox böyük təzyiqlər, müraciətlər vardı. Növbəti dəfə bundan siyasi şou düzəltmək üçün çox çalışırdılar. Lakin AHT Rəhbər Komitəsi çox

Əliməmməd Nuriyev: "AHT-nin qərarı Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti və hökumətinin uğurudur"

konstruktiv qərar qəbul edərək, dialoq, müzakirə yolunu seçdi. Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti də məhz bu cür yanaşmanın tərəfdarıdır. Biz hesab edirik ki, əldə olunan nəticələrə istinad etməklə, söykənməklə vətəndaş cəmiyyətinin problemlərinin həlli üçün çalışmalarımızı davam etdirməliyik. Azərbaycan hökuməti də bu məsələlərdə konstruktiv yanaşma nümayiş etdirir. Platforma, vətəndaş cəmiyyəti ilə müzakirələr aparılır. Platforma hökumətlə birgə mövcud problemlərin həlli üçün ortaq yanaşmalar tapılması üçün ardıcıl iş aparır".

Ə.Nuriyev qeyd etdi ki, Rəhbər Komitənin qeyd etdiyi problemləri Açıq Hökumət Platforması hər zaman hökumətlə açıq müzakirə edir: "Bu problemlərin mövcudluğunu açıq bəyan edirik. Hesab edirik ki, xarici donordardan qrantlar alınması ilə bağlı narahatlıq yaradan məqamların müzakirəsinə, aradan qaldırılması istiqamətində iş aparılmasına ehtiyac var. Vətəndaş cəmiyyətinin bu mövqeyi hökumət tərəfindən də anlayışla qarşılanı. Bir sözlə, bu istiqamətdə ardıcıl iş aparılır".

□ **Nərgiz LİFTİYEV**

Təkamül nəzəriyyəsi nədir və qadağan edilməlidir mi?

Türkiyənin orta məktəblərində təkamül nəzəriyyəsi dərsləri keçilməyəcək. Ankara əsası Carlz Darvin tərəfindən qoyulmuş bu nəzəriyyənin "mübahisəli fənn" olduğunu bildirir. Türkiyənin Təhsil Nazirliyi bildirib ki, biologiya fənnindən darvinizmə aid olan hissə 2019-cu ildən tədris planından çıxarılacaq. Nazirlik bunu da əlavə edib ki, "Həyatın mənşəyi və təkamül" dərslərinin yuxarı siniflərdə tədrisi davam etdiriləcək. Təhsil rəsmilərinin qənaətinə görə, mübahisəli mövzular məktəblilərin hələ müstəqil fikir yürütmək qabiliyyətinə malik olmadıqları yaşda keçilə bilməz. Buna baxmayaraq, orta məktəblərdə təkamül nəzəriyyəsi barədə təməl məlumat verilməlidir.

Maraqlıdır, bu nəzəriyyə Azərbaycanda da dərsləklərdən çıxarılmalıdır?

"XXI Əsr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri Etibar Əliyev təkamül təliminin dərsləklərdə saxlanması barədə mübahisələrin bütün ölkələrdə getdiyini dedi: "Təkamül təliminin əsas mahiyyəti bundan ibarətdir: "Fövqəlbəiliyin yeri və zərurəti yoxdur. Yer kürəsi qəfildən yox, təkamül nəticəsində yaranıb. Həmçinin Yer kürəsində məskunlaşan heyvanlar, bitkilər, insanlar, onların ruhu və şüuru, həmçinin beyni təkamülün nəticəsidir. Din də təkamül yolu ilə yaranıb".

Darvindən 85 il əvvəl dünyaya gəlmiş böyük Kant "Pedaqogika haqqında" traktatında yazırdı: "Allahın adı çəkiləndə insanın qəlbi ehtiram hissi ilə dolmalıdır və insan onun adını

nadir hallarda, özü də heç zaman düşüncəsiz şəkildə çəkilməməlidir. İnsan Allahın qarşısında, birincisi, həyatın və bütün dünyanın sahibi, insanları yaradan fəvqəlvüvvə, nəhayət, hakimi-mütləq kimi ehtiram hiss etməlidir. Deyirlər ki, Nyuton hər dəfə Allahın adını çəkəndə yerində donub qalır və düşüncəyə qərq olurdu".

Kantın bu məşhur traktatından nə orta məktəb dərsləklərində, nə də ali məktəblərdə pəncərə verilmir. Hər halda, Nyutonun və Kantın elm tarixindəki yeri Darvindən qat-qat böyükdür. Ancaq nədənsə darvinizm mövzu olaraq daha çox müzakirə edilir. Bir məsələni də qeyd etmək lazımdır ki, təkamül təlimi bütün müasir biologiyanın nəzəri bazisini təşkil edir. İndi biologiya elmini bu paradigmatı nəcə təsəvvür etmək olar?



Etibar Əliyev: "Təkamül təliminin dərsləklərdə saxlanması barədə mübahisələr bütün ölkələrdə gedir"

Təkamül nəzəriyyəsi barədə verilən suallar cavablardan qat-qat çoxdur. Bunun dərsləklərdə saxlanması barədə mübahisələr bütün ölkələrdə gedir. Məsələn, 80 il bundan öncə yaradılmış sintetik təkamül təlimi genetik və klassik darvinizmi özündə birləşdirir. Dərslək yazılan bunlardan məlumatlıdır mı?

Darvinizmin əks effekti sosial-darvinizm deyilən təlimin yaranmasından sonra özünü bürzə verdi və bu təlim 19-cu



Kənan Rövşənoğlu: "Təkamül nəzəriyyəsinin ortada olan müzakirələri əslində əsl hədəfdən kənara çıxıb"

əsrin sonundan İkinci Dünya müharibəsinin sonuna qədər böyük populyarlıq qazandı. Bu, özünün ifrat tərəfini irqçilikdə göstərdi ki, faşizm tərəfdarları bundan sui-istifadə etdilər. Bütün bunlar hərtərəfli şəkildə araşdırıldıqdan sonra darvinizmin dərsləklərdə qalıb-qalmamasını müzakirə etmək olar".

Bu dərslərin qadağan edilməsi fikrinin dini kəsim tərəfindən ortaya atıldığını deyənler də az deyil. Doğrudanmı bu nə-

zəriyyə dini baxımdan İslam ölkələrində qadağan edilməlidir?

Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu bildirdi ki, sovet dövründə bizə təqdim olunan təkamül nəzəriyyəsi darvinizm olub:

"Təkamül nəzəriyyəsinin ortada olan müzakirələri əslində əsl hədəfdən kənara çıxıb. Darvinizmlə təkamül nəzəriyyəsi arasında fərq var. Təkamül nəzəriyyəsi İslamda qadağan deyil. Hələ min il əvvəl İbn Misqəveh və bir çox İslam alimləri, filosoflar olub ki, onların təkamül nəzəriyyəsi ilə bağlı fikirləri olub. Bizə sovet dövründə təqdim olunan təkamül nəzəriyyəsi darvinizm olub. Bu da, bəsit formada desək, insanın meymundan əmələ gəlməsi üzərində qurulub. Bu daha çox dinə qarşı inkar nəzəriyyəsi kimi, ortaya atılıb ki, dinin bizə dediyi kimi insanı Allah yaratmayıb, ümumi bir proses olub və bu prosesində gəldiyi nöqtədə meymundan insana dönüş olub. Amma bizim dində gördüyümüz təkamül tamam fərqlidir. Yeni dinin özündə də bir çox İslam filosoflarının fikirlərində də var ki, canlıları otdan insana qədər ümumi bir təkamül yolu göstərir ki, inkişaf edib. Bitkinin ən primitiv forması hüceyrələrdir, hüceyrələrin ən inkişaf forması bitki, bitkinin canlı formaları var ki, onların adları deyilir. Bundan sonra heyvanlar. Heyvanın da ən təkamül forması insana bəzi yaxınlığı olan meymundur. Amma konkret olaraq bizə təqdim olunan kimi insanın doğrudanmı meymundan əmələ gəlməsi, yoxsa uzun proses dəyişikliyi-nin olması, eyni genlərdən törəməsi məsələsi var. Bu da sırf elmi məsələsidir. Təbii dində, Quranda Allahın insanı yaratması

haqda var. Bu barədə Quranın hökmü qəbul olunur. Hesab edirik ki, burada Quran ayələrinin təfsirinə yanaşma lazımdır, bu da Quran araşdırmaçıların işidir. Həm də təbiət elmində bu məsələləri dəqiq izah lazımdır. Təkamül nəzəriyyəsinin təm darvinizm olmadığını düşüncələr var".

K.Rövşənoğlu heç vaxt dinin elmə qarşı olmadığını dedi: "Tədris məsələsinə gəlincə isə din elmə qarşı deyil. Din elmi təşviq edir. Bütün sualların cavabı dində var deyər bir şey yoxdur. Hər şeyin cavabını Quranda axtarmalıyıq. Quranda bu şey varsa, onu araşdırmağa gərək yoxdur - bu fundamentalist bir fikirdir və insanları inkişafdan saxlayır. Bu düşüncələr, ümumiyyətlə, insanlığı geriye aparır. Quran müqəddəs kitabdır və onun dediklərini ilahi vəhy kimi qəbul edirik. Amma təbiətdə, ətrafımızda olanları da elə Quranın öz hökmü əsasında araşdırmaq lazımdır. Dini elmə qarşı qoymaq olmaz. Bu, əslində həm dini anlamağa, olduğu kimi yaşamağa mane olur, eyni zamanda da insanlığın inkişafının qarşısını alır. Bu daha çox fundamentalist düşüncələrdir ki, o da çox qədimlərə getsə də, əslində daha parlaq dövr son yüz illiklərdə ortaya çıxan bir məsələdir. Elmin inkişafı ilə elmə qarşı din baxışdır ki, o da əslində həm xristian, həm İslam dünyasında və digər dinlərdə fundamentalist fikirlər var. O da cəmiyyətlərin, mədəniyyətlərin gəri qalmasına səbəb olan əsas səbəblərdən biridir".

Qeyd edək ki, təkamül dərsləri Səudiyyə Ərəbistanında da keçilmir.

□ **Günəl MANAFLI**

İyul ayında şiddətli isti olacaq

İyul ayına olan hava proqnozunu açıqladı. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Lent.az-a verilən məlumata görə, iyul ayında havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər yüksək olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarının əsasən iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox olacağı ehtimalı var.

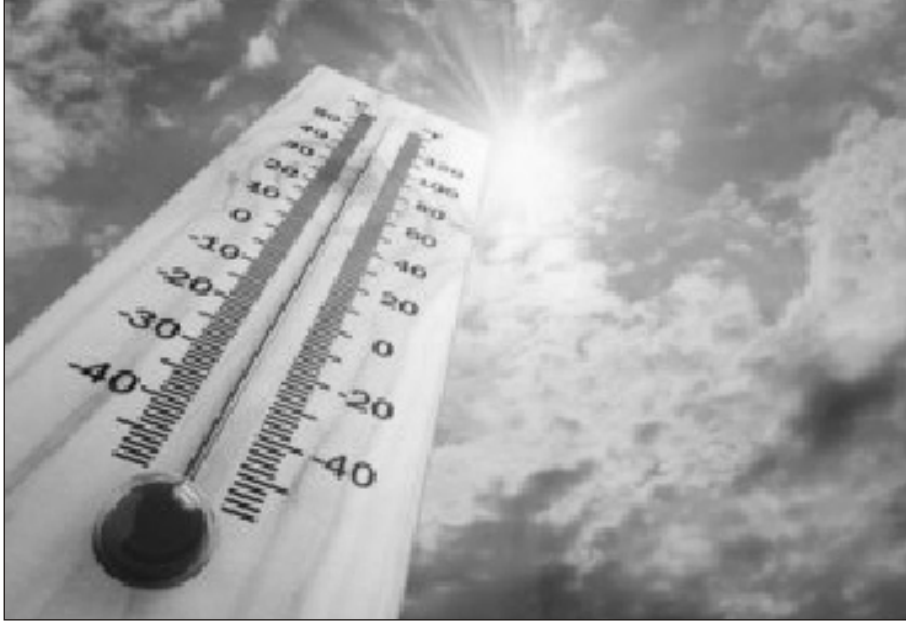
İyul ayında Bakıda və Abşeron yarımadasında orta aylıq temperaturun 24-28 dərəcə isti (gecələr 22-27, gündüzlər 29-34, bəzi günlərdə 36-39 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və 1 dərəcə yüksəkdir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox (norma 2-3 mm) olacağı gözlənilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında orta aylıq temperaturun 25-28 dərəcə isti (gecələr 19-24, gündüzlər 32-37, bəzi günlərdə 39-42 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 6-16 mm) olacağı gözlənilir.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Daşkəsən və Gədəbəy rayonlarında orta aylıq temperaturun 18-23 dərəcə isti (gecələr 15-20, gündüzlər 20-25, bəzi günlərdə 28-33 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 36-73 mm) olacağı gözlənilir.

Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında orta aylıq temperaturun 24-27 dərəcə isti (gecələr 20-25, gündüzlər 30-34, bəzi günlərdə 36-38 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və 1 dərəcə yüksəkdir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 10-32 mm) olacağı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax,



Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Xızı, Siyəzən, Şabran, Quba, Qusar, Xaçmaz rayonlarında orta aylıq temperaturun 20-25 dərəcə isti (gecələr 17-22, gündüzlər 27-32, bəzi günlərdə 34-37 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 9-118 mm) olacağı gözlənilir.

Mərkəzi-Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında orta aylıq temperaturun 26-29 dərəcə isti (gecələr 22-27, gündüzlər 30-35, bəzi günlərdə 38-42 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və 1 dərəcə yüksəkdir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 3-22 mm) olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında orta aylıq temperaturun 23-26 dərəcə isti (gecələr 19-24, gündüzlər 28-33, bəzi günlərdə 35-37 dərəcə isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın (norma 7-33 mm) olacağı gözlənilir.

Azərbaycanda 30 min nəfərə yaxın narkoman var

Hazırda Azərbaycanda qeydiyyatda olan narkomanların sayı 29 min 448 nəfərdir. Onlardan 612-si qadındır. Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, bunu Respublika Narkoloji Disponserdə keçirilən tədbirdə mərkəzin direktor müavini Bilal Əsədov bildirdi. O qeyd edib ki, opioidlərin qəbulu nəticəsində 20 min 576, kannaboidlərin qəbulu nəticəsində 8 min 872 nəfər qeydiyyata alınıb. 183 nəfər isə toksikoman kimi qeydiyyatda olub.

Ötən il isə 2 min 142 nəfər narkoman qeydiyyata götürülüb. İnfeksiyon narkotik istifadəçilərinin sayı 20 min 576 nəfərdir, onlardan 459-u qadındır.

Bu ilin 6 ayında Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən göndərilmiş şəxslər müayinədən keçirilənlər, 6 ayda 1089 nəfər yoxlanılıb. Onlardan 657-si məcburi müayinəyə cəlb edilib. Mülki işlə bağlı narkoloji tibbi müəssisəsində məcburi müalicədə olan narkotik istifadəçisi 21 nəfərdir, 16 nəfər hələ də müalicəsini davam etdirir.

Tədbirdə o da bildirilib ki, bu ilin 6 ayında sərəxoşluğa görə 11 min 952 nəfər yoxlanılıb, onların 402-si narkotik istifadəçisidir.

Bilal Əsədov qeyd edib ki, bu mərkəzə əsasən könüllü gəlirlər: "Metadonla əvəzedici müalicə proqramı var. Xəstələrə vaxtı-vaxtında dərmanlar verilir. Bu proqram həm də cinayətkarlığın qarşısını almağa yönəldilib".

"Narkotik istifadəçisinin yaş qrupu cavanlaşıb. Qeydiyyatda olanların əksəriyyəti daha çox 25-44 yaşlılardır. Ölkədə 14-17 yaşlı 5 toksikoman var", - deyərək mərkəzin şöbə müdiri Pərvin Məmmədov bildirdi.

Mərkəzin şöbə müdiri Afət Məmmədova isə deyib ki, metadonun alıb götürülməsi Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir. Əsas məqsəd narkoloji şəxslərin cəmiyyətə qaytarılmasıdır. Dərman qəbul edən şəxslər öz işlərinə qayıdırlar.



"Bakcell"dən "YouTube" istifadəçiləri üçün yeni internet paketləri

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi «Bakcell» şirkəti ən populyar video platformalarından biri olan "YouTube"-dan istifadənin kütləviliyini nəzərə alaraq abunəçilər üçün eksklüziv "YouTube" internet paketini istifadəyə verib.

Təqdim olunan yeni məhsul sayəsində «Bakcell» abunəçiləri video izlədikləri zaman sərf edilən internet trafikinə və ya balansdakı vəsaitə qənaət edə biləcəklər.

"YouTube" internet paketlərinin trafik həcminə uyğun olaraq aşağıda qeyd edilən iki növü var:

Paketlər	Trafik həcmi	Aktivləşdirmə kodu	Qiymət
YouTube 1	2 GB	*530*2000#YES	2 AZN
YouTube 2	5 GB	*530*5000#YES	4 AZN

Paketin istifadə müddəti 7 gün təşkil edir. Bu müddət bitdikdən sonra İnternetdən istifadə üçün xidmət haqqı abunəçinin tariffinə uyğun olaraq balansdakı vəsaitdən və ya mövcud internet paketindən çıxılacaq.

Qeyd edək ki, abunəçi "YouTube" internet paketini digər internet paketləri ilə paralel qaydada istifadə edə bilər. Bu halda əsas adı internet paketindən "YouTube" istifadəsi üçün trafik çıxılmayacaq.

Bu yeni məhsulun daha bir üstün cəhəti ondan ibarətdir ki, abunəçi balansdakı "YouTube" üçün nəzərdə tutulmuş trafik "Wi-Fi Hotspot" vasitəsilə digər cihazlarla da paylaşa bilər.

Bütün qeyd edilənlərə əlavə olaraq, internet paketindən istifadə edən abunəçilər "Bakcell"-in pulsuz Wi-Fi xidmətindən faydalana bilərlər. Bu xidmətdən bir çox yerdə: restoran, mehmanxana, kafe, park və hətta taksilərdə (189 Taksi xidməti) istifadə etmək mümkündür. "Bakcell"-in pulsuz Wi-Fi xidməti barədə ətraflı məlumat üçün keçid: <https://www.bakcell.com/az/bakcell-wi-fi>

Azərbaycanda ən sürətli mobil şəbəkə xidmətləri təchizatçısı adına layiq görülmüş "Bakcell" gələcəkdə də ən innovativ mobil data məhsulları ilə abunəçilərini sevindirməyə davam edəcək.

Elan

Vaqif Prodakşn MMC-nin 1301391401 nömrəli VÖİN-i itdiyi üçün etibarsız sayılır.



Şəhid ailəsinə verilən ev 1 həftə sonra niyə alındı?

"Mən Xocalıdan məcburi köçkün düşmüşəm. 5 uşaqdan yalnız mən xilas ola bilmişəm. 4 bacı-qardaşım şəhid olub. Bakıda Ramanada qaçqınlar üçün salınmış Şuşa qəsəbəsində yaşayırdım. Sonra ev üçün müraciət etdim. Mənə ev verib 4 ay sonra da oradan məni döyərək çıxardılar. Budurmu, şəhid ailəsinə qoyulan hörmət?! Orada ermənilər bizi öldürərək evimizdən didərgin etdilər, burada da özümüzünkülər".

Bu sözləri Xocalıdan məcburi köçkün Budaq Zeynalov redaksiyamıza müraciət edərək deyib. O, döyüldüyünü, yaşlı anasının isə zorla evdən çıxarıldığını bildirdi: "Biz əvvəl Ramanada qaçqınlar üçün nəzərdə tutulan Şuşa qəsəbəsindəki sığınacaqda qalırdıq. 2016-cı il aprelin əvvəllərində ev üçün Prezident Administrasiyasından Qurbanov adlı şəxsə müraciət etdik. Bizə dedilər ki, qaçqınlar üçün tikilən evlərdən hansı boşdursa mənzil istismar sahəsinin əli ilə ora yığışın. Anamgil MİS-in əli ilə Ramana qəsəbəsində 5 mərtəbəli evdə 2 otaqlı evə yığışdıq. Evə köçəndən bir həftə sonra Sabunçu rayon 12-ci polis bölməsinin Elçin adında əməkdaşı və Xocalı icra başçısının müavini Vahid Əliyev gələrək anama dirəniblər ki, evdən çıxın, bu ev 18 min manata satılıb. Məni işdən gələrkən Sabunçu rayon 12-ci polis bölməsinin 4 nəfər əməkdaşı döyərək maşına basıb apardı. Mənə dedilər ki, ya anana de evdən çıxın, ya da ki, biz səni şərhləyərək həbs edəcəyik. Mən onlara deyəndə ki, o vaxt ermənilər bizi girov götürüb pul alırdı, indi də siz belə edirsiniz. Bu sözü deyəndən sonra məni çox pis döydülər. 1 gün bölmədə saxladılar. 2-ci gün mənə dedilər ki, sən anana demədin çıxışın, amma biz döyüldüyümüzü çıxartdıq. Gəldim ki, 4 şəhid bacı-qardaşımın şəkilləri sındırılıb. Hazırda qohumlarımızın evinə sığınmışıq. Bu haqsızlıqla bağlı hər yerə, prezidentə, Daxili İşlər Nazirliyinə müraciət etmişik. Yalnız deyirlər ki, baxılacaq. Əlimizdə qonşuların anamı, ailəni sürüyərək çölə atdığına görüntüləri var. Hər gün Sabunçu rayon 12-ci polis bölməsinin əməkdaşı Elçin adlı şəxs məni hədələyir ki, harasa şikayət etsən səni yer üzündən silərəm. Mən nə edim? Yalnız bir əlacım qalıb ki, ölkədən gedəm".

Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyinin münasibətini öyrənmək istəsək də telefonlarımızı cavab verən olmadı.

İttihamlarda adı hallanan qarşı tərəflərin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ Günel MANAFLI

Ana və iki oğlunun öldüyü qəza ilə bağlı yeni təfərrüatlar

İyunun 29-da səhər saatlarında Masallı rayonunun Sərçuvar kəndində dəhşətli qəza nəticəsində həyatını itirən ana və iki oğlu barəsində bəzi məqamlar aydınlaşıb. Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, rayonun Xil kəndinin sakini olan Reyhan Abbasova övladları ilə birgə xırda ticarətlə məşğul olurlmuş.

Belə ki, R.Abbasovanın 29 yaşlı oğlu Elmin Bayramov təxminən 1 ay əvvəl ətraf kəndlərdə yetişən meyvələri Lənkəran bazarına aparıb satmaq üçün "VAZ" markalı avtomobil alıb. Əvvəllər başqalarının maşını ilə bazara meyvə-tərəvəz daşıyan ana və övladları öz avtomobilləri ilə bu işi davam etdirməyə başlayıblar. Məlum hadisə də onlar kənddən aldıkları meyvələri Lənkəran bazarına apararkən baş verib.

Bildirilir ki, R.Abbasovanın həyat yoldaşı bir neçə il əvvəl vəfat edib və o, 7 övladını təkbaşına böyüdü. Yalnız qadının qardaşı uşaqlardan birini öz himayəsinə götürərək saxlayıb.

Ana və iki oğlu Xil kənd qəbiristanlığında dəfn edilib.

Qeyd edək ki, Elmin Bayramovun sürdüyü avtomobilin "Shacman" markalı yük maşınına çırpılması nəticəsində özü, anası və 26 yaşlı qardaşı Mahir vəfat edib.

Məlum olduğu kimi, hakerlər internetdə Böyük Britaniya dövlət məmurlarının parollarını satır və mübadilə edirlər.

Bu haqda "The Times" qəzeti məlumat yayıb.

Qəzet bildirir ki, hakerlər nazirlərə, parlamentarlara, hüquq-mühafizə orqanlarının yüksək vəzifəli əməkdaşlarına məxsus elektron poçt ünvanlarını və parolları ələ keçiriblər. Bu məlumatlar rusdilli haker resurslarından birində yerləşdirilib. "İki böyük siyahıda min parlamentarın və parlament əməkdaşının, 7 min polis məmurunun və XİN-in mindən çox əməkdaşının oğurlanmış məlumatları var", - deyərək qəzetin xəbərində bildirilir. Qurbanlar sırasında təhsil naziri Castina Qrinq, biznes işləri üzrə nazir Qreq Klark da var.

"The Times" hakerlərin "LinkedIn", "MySpace" və digər sosial şəbəkələrdən şəxsi məlumatları oğurladıqlarını yazıb. Hadisədən sonra Böyük Britaniya Milli Kibertəhlükəsizlik Mərkəzi məlumatların müdafiəsi ilə bağlı tələblərini yeniləyəcəyini açıqlayıb.

Jurnalın verdiyi xəbərə görə, Putinin hakerləri ölkənin bütün dövlət sistemində daxil olaraq milyonlarla faylların parollarını ələ keçiriblər.

Məlumat əsasən, hökumət üzvlərinə, səfirlərə, polis şeflərinə məxsus bu parollar hakerlər tərəfindən virtual bazarda satışa belə çıxarılıb.

Əslində hakerlərin bu cür hücumlarına informasiya müharibəsinin tərkib hissəsi kimi baxmaq lazımdır. Mütəxəssislər bildirir ki, bəzən bu müharibələr sistemli şəkildə qurulur. Hansısa ölkə digərinə hücum etməzdən əvvəl informasiya müharibəsinə başlayır. Son dövrlər dünyada müharibə öncəsi virtual müharibə dəbə minib. Bəzən bu proses həvəskarlar səviyyəsində də həyata keçirilir.

Təcrübə göstərir ki, adətən ixtisaslaşmış, müvafiq biliklərə yiyələnmiş haker özünü təsdiqləmək üçün hansısa informasiya blokunu dağıdır. Amma bunlardan başqa üçüncü istiqamət də var: müəyyən biznes, maliyyə qurumları ixtisaslaşmış hakerləri ələ keçirərək, onların qarşısına rəqib tərəfin informasiya resursunu dağıtmaqla bağlı konkret şərtlər qoyurlar. Bu müharibədən bəzən rəqiblərini susdurmaq üçün siyasi qurumlar da istifadə edirlər.

Məlum olan fakt həm də budur ki, dünya hakerləri bir neçə növə bölünüb. Yeni onlar tək-cə pis əməllərlə məşğul olurlar. Məsələn, "Qara kepkalı" hakerlər əsa-



hökm alan ilk 18 yaşdan kiçik kompüter istifadəçisi olan Ceyms 16 yaşında həbs olundu. Ən məşhur fəaliyyəti: ABŞ Müdafiə Nazirliyindəki kompüterlərdən birinə bir arxa qapı (backdoor) proqramı yerləşdirib, NASA kompüterlərindən 1.7 milyon dollarlıq proqram oğurlayıb. 10 il cəzalandırılıb, cəzası 6 aya qədər endirilib. Hazırda azadlıqdadır, amma kompüterlərə toxunması qadağan edilib.

Amma tarixdə tanınmış hakerlər qismində Tim Berners-Lee, Linus Torvalds, Larri Uold, Rasmus Lerdorf, Riçard Stollmen, Ceff Raskin, Con MakKarti, Erik Reymond, Robert Morris, Kevin Mitnik, Dennis Riç və Ken Tompsonun adı çəkilir.

Düşünməyin ki, onlar bu işi tək-cə zövq almaq, pislilik etmək üçün görürlər. Bu işdə

İnterneti icad edən Amerika, ona hökm edən Putin

Rusiyanı hakerlər məsələsində güclü edən nədir?

sən illegal - özlərinə aid olmayan və səlahiyyətlərində olmayan sistemlərə daxil olub müxtəlif çaplı zərər verici məqsədli - işlərlə məşğul olduqları halda "ağ kepkalı" hakerlər bunun tərsinə olaraq bu zərərlərin qarşısını almaq və sistemin özünü müdafiə qabiliyyətini artırmaqla məşğul olurlar. "Boz kepkalı" hakerlər isə digər iki növə tam aid edilə bilməyən, yəni həm illegal, həm də legal fəaliyyətlərlə məşğul olan şəxslərdir. Hakerlərin illegal fəaliyyətlərinin arxasında duran səbəblərdən biri də özünü özünə və ya aid olduğu "yeraltı" cəmiyyətə "sübut etmə" və bəzən də, sadəcə olaraq, "zövq alma" istəyidir. Bu tip davranışlar daha çox "Boz kepkalı" müşahidə olunur. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, əvvəllər, ümumiyyətlə, haker fəaliyyətlərinə qeyri-ciddi yanaşan iri proqram təminatı və kompüter şəbəkəsi avadanlıqları istehsalçıları sonradan bir çox "qara kepkalı" hakerlərlə əlaqəyə keçmiş və öz şirkətlərində işlə təmin edərək onların "ağ kepkalı" hakerlər cərgəsinə keçmələrinə səbəb olmuşdur. Bundan əlavə, axtarış

mühərriklərinin internetdə böyük əhəmiyyət qazanması ilə Axtarış Mühərriki Optimizasiyası (SEO) metodları meydana çıxmışdır. Bu cür metodlar da məhz "Qara Kepka" və "Ağ Kepka" metodları olaraq kateqoriyalasdırılır.

Amma bu kateqoriyada rus hakerlərin yeri xüsusiyyətdir. "New York Times" qəzeti yazır ki, Rusiya hakerləri müəmmad olaraq Qərbin yüzlərlə neft və qaz şirkətinin kompüterlərinə hücum edirlər. Belə hücumla məruz qalan şirkətlər arasında enerji investisiyaları şirkətləri də var. Bu hücumların arxasında nə durur? Ekspertlərin fikrincə, - iqtisadi casusluq. Ancaq Rusiya hakerlərinin hücumları tək-cə kompüter sistemlərini yarıb, burdan nəse öyrənmək deyil. Onlar həmin sənayelərə nəzarəti ələ keçirirlər. Bu təxminən ABŞ və İsrailin Stuxnet kompüter proqramı vasitəsilə 2009-cu ildə İranın nüvə proqramı kompüter sistemi üzərində nəzarəti ələ keçirməsinə və İranın nüvə təchizatının 20 faizini məhv etməsinə oxşayır. Rusiya hakerləri 84 ölkədə 1000-dən çox şirkətə haker hücumu edib. Bunu ilk

dəfə 2012-ci ilin avqustunda Kaliforniyada qərarlaşan "CrowdStrike" təhlükəsizlik şirkəti ortaya çıxartdı. Şirkət bildirir ki, Rusiya haker qruplarının enerji şirkətlərinə hücumları həddən artıq yüksək texnologiyalı və aqressivdir. İyunun 30-da Kaliforniyadakı Symantec şirkəti hesabat yaydı ki, Rusiya hakerləri Stuxnet növü proqramlara oxşar proqramdan istifadə edirlər.

Hakerlərdən danışılıb, tarixdə səs-küy yaratmış hakerlərə toxunmamaq olmaz..

Bunlardan birincisi **Adrian Lamodur**. "Evsiz haker" ləqəbi ilə tanınan Lamonun ən çox səs gətirən əməliyyatı "New York Times" və Microsoft un sistemlərinə girməsi idi. Eyni zamanda Yahoo, "Bank of America", Citigroup və Cingular sistemlərinə də girmiş ola biləcəyi təxmin edilir. Ona 65,000 dollarlıq cərimə, altı ay ev həbsi və 2 il kompüterə toxunmama hökmü verildi. Cəzasını çəkdi, hazırda sərbəstdir.

Şişirdildiyini deyən haker Mitnick ədalət nazirliyi tərəfindən ABŞ tarixində ən çox axtarılan kompüter günahkarı olaraq tanınır. Haqqında iki

film çəkilib. Freedom Downtime və Takedown. Ən məşhur fəaliyyəti: Telefon sistemlərinə, kompüter şəbəkəsinə girib proqram oğurlamaq. Beş il həbs, arxasından 8 ay kompüterə toxunmama cəzası aldı. Cəzasını çəkib, hazırda azadlıqdadır.

Kevin Poulsen - Kod adı Dark Dante olan Poulsenin ən məşhur fəaliyyəti LA radio vinin KIIS-FM telefon xətlərinə girərək özünə çəkilişlə bir "Porsche" və başqa bir sıra mükafat qazandırması oldu. Federal verilənlər bazasına girmək istəyərkən tutuldu. Beş il həbs cəzası alıb. Hazırda azadlıqdadır və jurnalist olaraq işləyir.

Robert Tappan Morris - Dünyanın ilk soxulcan proqramı olan Morris soxulcanının istehsalçısı olan Robert Tappan Morris bu proqramı əslində "internetin nə qədər böyük olduğunu test etmək üçün" yazdığını iddia etməkdə olsa da proqramın çox böyük sayda kompüterə yayılıb, şəbəkələri çalışmaz hala gətirməsi nəticəsində tutulub. Üç il cəza alıb, 10.500 USD cərimə ödəyib.

Jonathan James - Haker günahlandırması ilə həbs olunan, mühakimə olunan və

çox ciddi pullar var. Kaspersky Lab ekspertləri hakerlərin hücum təşkil etməklə və haker alətlərinin yaradılması ilə nə qədər pul qazandıqlarını hesablayıb. Hesablamalara görə, kiber cinayətkarların əldə etdikləri gəlir xərclərindən 20 qat çoxdur. Məsələn, hər hansı təşkilat və yaxud sosial şəbəkənin saxta səhifəsinin yaradılması fırıldaqçılara 150 dollara başa gəlir. Lakin onların tələsinə təqribən 100 insan düşsə, bu fırıldaqçılar bundan 10 000 dollar qazana bilər.

Blok edən mobil trojan virusunun proqramının yaradılması və yayılması hazırda hakerlər üçün əhəmiyyətli dərəcədə baha başa gəlir. Təqribən 1000 dollar. Lakin hakerlərin buradan da əldə etdikləri qazanc itkilərindən çoxdur.

Fırıldaqçılardan smartfonun blokunu açmaq üçün təyin etdikləri məbləğ isə 10 dollardan 200 dollara qədər dəyişə bilər. Bu da o deməkdir ki, 100 potensial zərərçəkmişdən fırıldaqçılar 20 000 dollar qazana bilər.

Bank trojan virusunun işə düşməsi halında birbaşa olaraq istifadəçilərin pullarına "ova çıxmış" hakerlər əhəmiyyətli gəlir əldə edə bilərlər. Sözügedən virusun əldə edilməsinə və lazımi spam-keçidlərə 3000 dollar xərcləməklə kiber cinayətkarlar 72 000 dollar qazanmaq şansı əldə edirlər. Bu halda 1 zərərçəkmiş istifadəçinin itirdiyi orta məbləğ 722 dollar təşkil edəcək.

□ **Sevinc TELMANQIZI**



MÜSAVAT

Son səhifə

N 137 (6751) 1 iyul 2017



10 il öncə itkin düşən iti sahibinə qaytardılar

Alabama sakini Treysi Dava bəyətərlik klinikasından zəng edərək 10 il öncə itkin düşən itini tapdıqlarını deyiblər. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, bütün bu illər ərzində qadın əmin idi ki, Çarli ləqəbli iti ölüb. Klinikanın sahibləri şəhərdəki elanlardan və itin ümumi əlamətlərindən sahibinin kimliyini müəyyənləşdiriblər. Heç kim bilmir ki, bu 10 il ərzində yaşadığı evdən 400 kilometr aralıda tapılan it necə və kimin yanında həyat keçirib. O, 2006-cı ildə,



cəmi 1 yaşında itkin düşüb. Bu 10 il ərzində itin sağlamlığında ciddi problemlər yaranıb. Müalicə olunandan sonra onu sahibinə verəcəklər.

Şokoladı çox yesən... mədə xərçənginə tutulacaqsan

Çox şokolad yemək mədə xərçəngi riskini artırır. Türkiyə mətbuatının yazdığına görə, həzm sistemi xəstəliklərini araşdıran mütəxəssislər çox şokolad və duzlu mədə xərçəngi riskini artırdığını ortaya çıxarıb.

Mütəxəssislər dünyada mədə xərçənginin ağciyər xərçəngindən sonra ikinci yerdə olduğunu bildirib. Xərçəng xəstəliyindən əziyyət çəkən hər 10 nəfərdən biri mədə xərçəngi xəstəsidir. Ancaq bu rəqəm ayrı-ayrı ölkələrə görə dəyişir. Məsələn, Yaponiya və Latın Amerikasında sözügedən xəstəliyə daha çox rast gəlinir.

Həkimlər bu xəstəliyin yaranmasında qidalanmanın və həyat tərzinin önəmli rol oynadığını bildirir. Şokolad və duz da bu qidalar sırasındadır.

Su içməyən insanın beyni işləmir

İngiltərədə aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, su beynin fəaliyyətini gücləndirir. Mütəxəssislərin fikrincə, insanlar önəmli bir iş görməzdən əvvəl onların beynləri daha sürətlə çalışır. Təcrübədə iştirak edən adamlara bir həftə ərzində məntiqlə bağlı suallar verilib. Nəticədə məlum olub ki, sualları cavablandırmadan əvvəl su içən adamlar cavabları daha tez tapırlar. Su içməyənlər isə sualların cavabları haqqında daha çox düşünürlər. Araşdırmanı aparan professor Karolina Edmands su içən adamların beyninin digərlərinə nisbətən 14 faiz daha sürətlə çalışdığını deyirlər.



Xəyanətə uğradı, ayaqqabılarını yandırdı

Şarlotte Arnold adlı qadın sevgilisi Ciaran Loughlini başqa bir qadınla yaxalayıb. Şarlotte bundan sonra Ciaranın 250 manatlıq ayaqqabılarını benzin tökərək yandırdı.

İngiltərənin Merseysayd bölgəsində yaşayan gənc qadın sevgilisinin ayaqqabısını yandırmasını videoya çəkib və özünün twitter hesabında paylaşdı. Şarlotte videonun üzərində bunları qeyd edib: "Məni aldatmamışdan önce 2 dəfə düşünün! Bir az qaz, bir çaxmaq... Məni aldatma, yoxsa ayaqqabılarını yandıraram".



QOÇ - Fəaliyyətlə bağlı gərginliyiniz mümkündür. Yaxşı olar ki, bütün vacib işlərinizi təxirə salasınız. Riskli pul sövdələşmələrinə, məxfi danışıqlardan uzaq olmağa çalışın.



BUGA - Bir çox məsələlərdə səhvlərə yol verirsiniz. Özünüze aludə olmayın. Bəzən ətrafınızdakılardan məsləhət almağı da unutmayın. Axşamüstü maraqlı görüşlərin iştirakçısı ola bilərsiniz.



ƏKİZLƏR - Reallıqdan uzaq düşməyin. Bütün planlarınızı yalnız xəyalınızda reallaşdırmayın. Yaxşı olar ki, konkret fəaliyyətə keçəsiniz. Saat 15-dən sonra heç bir mübahisəyə yol verməyin.



XƏRÇƏNG - Səfər planınız varsa, onu bəri başdan təxirə salın. Çünki ulduzlar bu təqvimdə sizə kifayət qədər ciddi işlər həvalə edəcək. İşgüzar sövdələşmələrdə sizi müvəffəqiyyət gözləyir.



ŞİR - Şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaratmaq üçün şanslarınız var. Taleyinizdə əhəmiyyətli rol oynaya biləcək adamlarla əlaqələri dərinləşdirin. Bu gün səfərə çıxmaq da uğurludur.



QIZ - Bəxtinizdə kifayət qədər uğurlu bir tarix var. Əzmkarlığınızı artırmaqla bu müvəffəqiyyəti özünüze və özünüze ona yaxınlaşdırıla bilərsiniz. Axşamsa qonaq getməyə çalışın.



TƏRƏZİ - Təcrübəli insanların köməyinə ehtiyacınız olduğundan Göy qübbəsi sizə kömək göstərəcək. Odur ki, ruh düşkünlüyünə qapılmayın. Sənədlərlə bağlı problemləri aradan qaldırın.



ƏQRƏB - Ümumi ovqatınızda gərginlik olsa da, qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən gələcəksiniz. Günün ikinci yarısında işə şəxsi büdcənizdə müəyyən qədər artım ola bilər.



OXATAN - Qarşılıqlı münasibətlər baxımından uğurlu olsa da, maddi cəhətdən mübahisəli bir gün yaşayacaqsınız. Özünüzü maksimum təmkinli aparın. Haqqınızı qanunlar çərçivəsində tələb edin.



OĞLAQ - Son zamanlar ciddi cəhdlərinizin boşa çıxması sizi məyus etməməlidir. Çünki bu dünyada hər kəsin bir şansı var. Siz də gözləməlisiniz. Bu günə yalnız adi işlərin həlli ilə məşğul olmalısınız.



SUTÖKƏN - Qarşılıqlı əlaqələrdə tədbirli olmağa çalışın. Əks təqdirdə, müsahibələriniz tərəfindən aldadıla bilərsiniz. Qarşınızda gözəl perspektivlər durur. Odur ki, ruh düşkünlüyündən qurtulun.



BALILAR - Uğurlu nəticəsinə tam əmin olmadığınız məsələlərə girişməyin. Yoxsa xoşagəlməzliklə qarşılaşacaqsınız. Bu təqvimdə kənarından kiminsə məsləhəti ilə addım atmamalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Depressiyadasansa, evlən

Depressiya müasir insanların ən çox məruz qaldığı haldır. Amma depressiyadan qurtulmaq üçün psixoloq və alimlər müxtəlif üsullar təklif edir. "Nyu-York Post" qəzetinin yazdığına görə, eksperimentlər zamanı alimlər 3000 ər-avadın sağlamlığını və maddi vəziyyətini təhlil ediblər. Məlum olub ki, sarsılmış adamlar nikah qurduqdan sonra nikah adamlara nisbətən daha xoşbəxt olurlar.



Müəlliflərin fikrincə, özünü təsdiq edən və həmişə xoş əhvalda olan adamlar nikahdan heç nə gözləmir. Sarsılmış adamlar isə nikahdan nicat və sosial dəstək gözləyir, depressiyadan qurtulurlar.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.